

ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

“ กำลังในอากาศ เป็นโลอันแท้จริงอย่างเดียว
ที่จะป้องกันมิให้การสงครามมาถึงท่ามกลางประเทศของเราได้
ทั้งเป็นประโยชน์ใหญ่ยิ่งในการคมนาคมเวลาปกติ ”

จอมพล สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
เจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนาถ กรมหลวงพิษณุโลกประชานาถ
พระบิดากองทัพอากาศ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
สารบัญ	ข
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ที่มา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์	๑
๑.๓ ยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ	๒
๑.๔ เอกสารเชิงยุทธศาสตร์ของกองทัพอากาศและลำดับความสำคัญ	๔
๑.๕ ประวัติการจัดทำและการปรับปรุงยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ	๕
๑.๖ การทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์	๖
บทที่ ๒ สภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคง	๘
๒.๑ ภูมิศาสตร์ทางทหารของประเทศไทย	๘
๒.๒ สภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงในภาพรวม	๙
๒.๓ การวิเคราะห์ SWOT ของกองทัพอากาศ	๑๑
๒.๔ แนวโน้มภัยคุกคามด้านความมั่นคงในอนาคต	๑๕
๒.๕ ความท้าทายในอนาคต	๑๖
บทที่ ๓ ยุทธศาสตร์ นโยบายด้านความมั่นคงของชาติและบทบาทหน้าที่ของกองทัพอากาศ	๑๘
๓.๑ ผลประโยชน์แห่งชาติ วัตถุประสงค์พื้นฐานด้านความมั่นคงของประเทศ	๑๘
๓.๒ การพัฒนาด้านความมั่นคงของชาติ	๑๙
๓.๓ การพัฒนาศักยภาพทางทหาร	๒๓
๓.๔ บทบาท หน้าที่ ภารกิจ พันธกิจของกองทัพอากาศ	๒๖
บทที่ ๔ ทิศทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ	๓๑
๔.๑ พลังขับเคลื่อนการพัฒนาตามยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ	๓๑
๔.๒ หลักการสำคัญในการพัฒนา	๓๒
๔.๓ วิสัยทัศน์	๓๗
๔.๔ แผนที่ยุทธศาสตร์	๓๘
๔.๕ ขอบเขตและกรอบระยะเวลาในการพัฒนา	๔๐

บทที่ ๕ ประเด็นยุทธศาสตร์	๔๗
๕.๑ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ พิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	๔๗
๕.๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ เสริมสร้างสมรรถนะและความพร้อมในการป้องกันประเทศและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ	๔๙
๕.๓ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ รักษาความมั่นคงของรัฐ	๖๒
๕.๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ช่วยเหลือประชาชนและบรรเทาสาธารณภัย	๖๔
๕.๕ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ สนับสนุนการพัฒนาประเทศ	๖๖
บทที่ ๖ การนำยุทธศาสตร์กองทัพอากาศไปสู่การปฏิบัติ	๗๐
๖.๑ บริบทการบริหารราชการของกองทัพอากาศ	๗๐
๖.๒ การเชื่อมโยงกับระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์	๗๓
๖.๓ การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์	๗๗

*****

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ที่มา

กองทัพอากาศตระหนักถึงความสำคัญในการจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการพัฒนาอย่างชัดเจน เป็นระบบและรูปธรรม โดยฉบับนี้ คือ ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓ ซึ่งมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ - พ.ศ.๒๕๘๐ โดยกองทัพอากาศยังคงดำรงเป้าหมายในการขับเคลื่อนกองทัพอากาศเพื่อบูชาวิสัยทัศน์

"กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค (One of the Best Air Forces in ASEAN)"

การปรับปรุงยุทธศาสตร์กองทัพอากาศฉบับนี้เป็นไปตามวาระการทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์กองทัพอากาศทุก ๆ ๒ ปี โดยระหว่างปี พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ สภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในหลายประการ ได้แก่ การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว เช่น Robotics, UAV, Cloud Computing และ Artificial Intelligence เป็นต้น รวมทั้งการเกิดขึ้นของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ๒๐๑๙ (COVID-19) ตลอดจนช่องว่างทางความคิดระหว่างวัย (Generation Gap) ซึ่งล้วนก่อให้เกิดเงื่อนไขและความท้าทายในการพัฒนากองทัพอากาศในอนาคต

กองปรกัรัฐบาลดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ - พ.ศ.๒๕๘๐ เพื่อพัฒนาประเทศสู่ความ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ซึ่งกำหนดเป้าหมายและการพัฒนาด้านความมั่นคงของชาติ รวมทั้งมีการติดตามความก้าวหน้าและรายงานผลอย่างเป็นระบบ ดังนั้น พ.ศ.๒๕๖๓ จึงเป็นห้วงเวลาที่เหมาะสมในการทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์กองทัพอากาศให้ทันสมัย สอดคล้องตามสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลง มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายและการพัฒนาด้านความมั่นคงของชาติตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสอดคล้องกับการพัฒนาศักยภาพทางทหารตามยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ ยุทธศาสตร์ทหาร และนโยบายด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้อง

๑.๒ วัตถุประสงค์

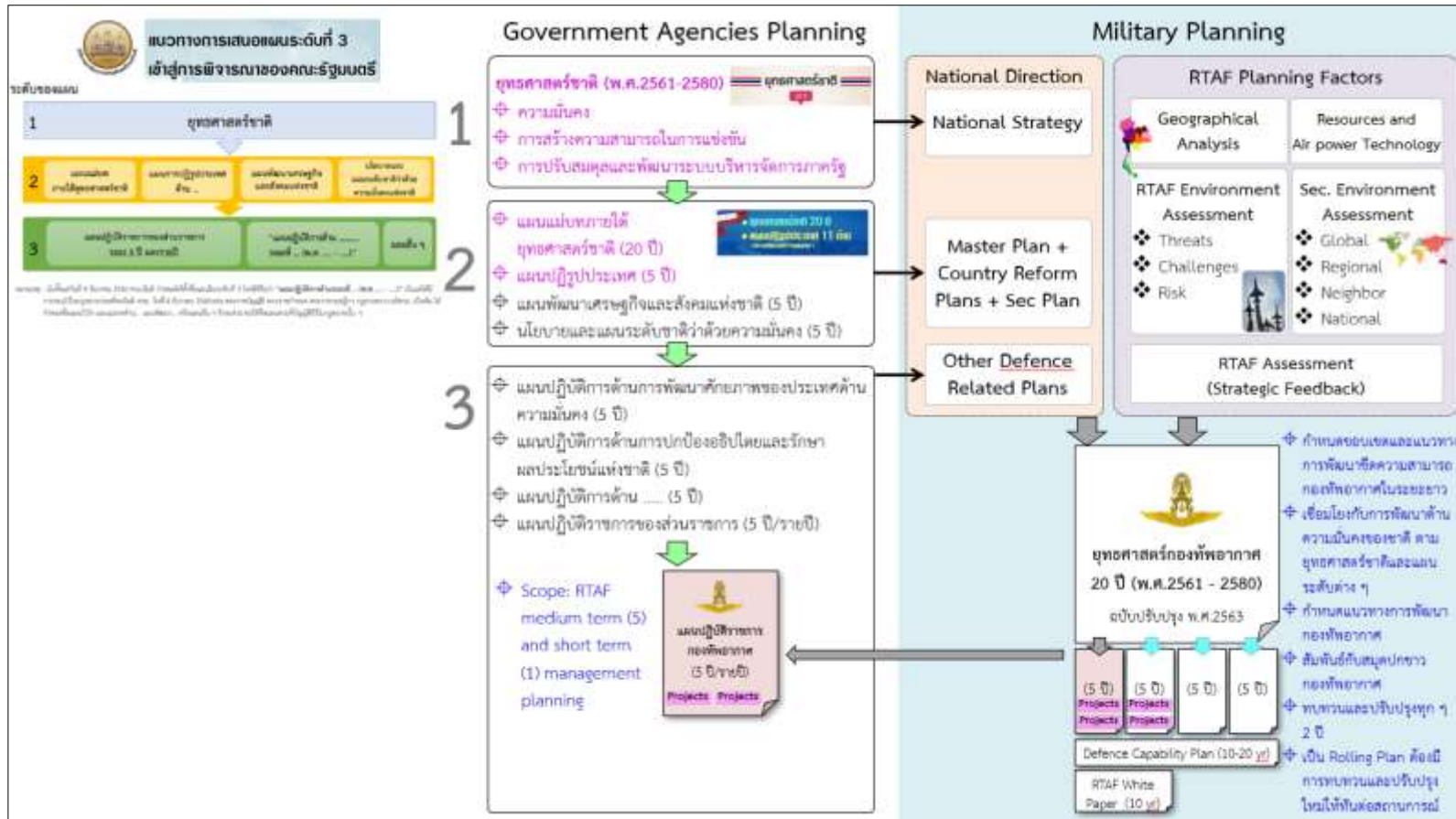
ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓ มุ่งเน้นการพัฒนากองทัพอากาศในทุกด้านอย่างเป็นระบบ ให้สอดคล้องกับการพัฒนาด้านความมั่นคงของชาติ และการพัฒนาศักยภาพทางทหารตามยุทธศาสตร์และนโยบายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กองทัพอากาศมีขีดความสามารถที่เพียงพอและเหมาะสมในการปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ ดังนี้

- ✦ ถ่ายทอดเป้าหมายและการพัฒนาด้านความมั่นคงของชาติ โดยมีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ✦ ปรับปรุงขอบเขตการพัฒนากองทัพอากาศให้สอดคล้องกับสถานะแวดล้อมด้านความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน และที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในกรอบระยะเวลา ๒๐ ปี รวมทั้งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ และยุทธศาสตร์ทหาร
- ✦ กำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนากองทัพอากาศให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- ✦ แปลงนโยบายและทิศทางการพัฒนาไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในแต่ละองค์ประกอบของกองทัพอากาศอย่างเป็นรูปธรรม โดยใช้เป็นแนวทางการจัดทำความต้องการยุทธโศปกรณ์หลักของกองทัพอากาศ รวมทั้งการกำหนดความต้องการและการจัดสรรงบประมาณประจำปี (Budget Allocation) เพื่อพัฒนากองทัพอากาศอย่างมีประสิทธิภาพ
- ✦ เป็นเครื่องมือหนึ่งในการติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลการพัฒนากองทัพอากาศ โดยมีเป้าหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ และแนวทางการพัฒนา รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการพัฒนาอย่างชัดเจน

๑.๓ ยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ

การบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๖๐ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จำแนกแผนออกเป็น ๓ ระดับ โดยกำหนดให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นแผนระดับ ๑ มีเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล และใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนระดับต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน แผนระดับ ๒ ได้แก่ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และแผนระดับ ๓ ได้แก่ แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี ของด้านต่าง ๆ ทั้งนี้ แผนทั้ง ๓ ระดับต้องดำเนินการตามขั้นตอนการพิจารณาที่กำหนด เพื่อให้ความเห็นชอบและประกาศใช้ต่อไป

ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อกำหนดขอบเขตและแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถกองทัพอากาศในระยะยาว โดยคำนึงถึงความเพียงพอและเหมาะสมในการปฏิบัติการกิจตามกฎหมายและที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับการพัฒนาด้านความมั่นคงของชาติ ตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังแสดงในรูปที่ ๑ - ๑

รูปที่ ๑ - ๑ ความเชื่อมโยงกับการพัฒนาความมั่นคงของชาติ

๑.๔ เอกสารเชิงยุทธศาสตร์ของกองทัพอากาศและลำดับความสำคัญ

เอกสารเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Document) ของกองทัพอากาศ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ (RTAF Strategy) แผนแม่บทการพัฒนาขีดความสามารถ การปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางของกองทัพอากาศ (RTAF NCO Master Plan) แผนแม่บทกองทัพอากาศ (RTAF Master Plan) และสมุดปกขาวกองทัพอากาศ (RTAF White Paper) โดยยุทธศาสตร์เป็นเอกสารที่มีความสำคัญสูงสุด ใช้เป็นกรอบในการจัดทำเอกสารเชิงยุทธศาสตร์อื่น ๆ ซึ่งมีการถ่ายทอดกลยุทธ์และแนวทางการพัฒนา และความสอดคล้อง เชื่อมโยงกัน ตลอดจนต้องมีการบูรณาการระหว่างแผนต่าง ๆ เพื่อให้เกิดเป็นพลังขับเคลื่อน สู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม

๑.๔.๑ ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ๒๐ ปี กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และแนวทางการพัฒนากองทัพอากาศ เพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดโครงสร้างกำลังรบ และการจัดทำ แผนแม่บทการพัฒนาขีดความสามารถการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางของ กองทัพ อากาศ (RTAF NCO Master Plan) รวมทั้งแผน แม่บท กองทัพอากาศ (RTAF Master Plan) ให้มีความสอดคล้องและบูรณาการกัน โดยถ่ายทอดเป้าหมายและ แนวทางการพัฒนาอย่างเป็นระบบ สมควรดำเนินการปรับปรุงทุก ๆ ๒ ปี เพื่อให้สอดคล้องกับ สภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคง

๑.๔.๒ แผนแม่บทการพัฒนาขีดความสามารถการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็น ศูนย์กลางของกองทัพอากาศ

แผนแม่บทการพัฒนาขีดความสามารถการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่าย เป็นศูนย์กลางของกองทัพอากาศ (RTAF NCO Master Plan) หรือ “แผน A” เป็นแผน ระยะเวลา ๕ ปี ที่จัดทำขึ้นรองรับการพัฒนาองค์ประกอบของการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่าย เป็นศูนย์กลาง ประกอบด้วย การบัญชาการและควบคุม (C2) ระบบตรวจจับ (Sensor) ผู้ปฏิบัติ/หน่วยปฏิบัติ (Shooter) และเครือข่าย (Network) เพื่อมุ่งสู่กองทัพอากาศที่ใช้ เครือข่ายเป็นศูนย์กลางได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

๑.๔.๓ แผนแม่บทกองทัพอากาศ

แผนแม่บทกองทัพอากาศ (RTAF Master Plan) หรือ “แผน B” เป็นแผน ระยะเวลา ๕ ปี ที่จัดทำขึ้นรองรับการพัฒนาขีดความสามารถกองทัพอากาศให้มีความพร้อม ในการปฏิบัติการกิจ มีความทันสมัย สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดย “แผน B” ประกอบด้วยแผนย่อย ดังนี้

- ๑) แผนแม่บทด้านกำลังพล
- ๒) แผนแม่บทด้านการข่าว

- ๓) แผนแม่บทด้านยุทธการและการฝึก
- ๔) แผนแม่บทด้านส่งกำลังบำรุง
- ๕) แผนแม่บทด้านกิจการพลเรือน
- ๖) แผนแม่บทด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- ๗) แผนแม่บทด้านการวิจัยและพัฒนาการรบ

หมายเหตุ

- ⊕ แผนแม่บทด้านกำลังพลมีขอบเขตครอบคลุมกลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างขีดความสามารถบุคลากรและพฤติกรรมกรปฏิบัติงาน (Human and Behavior)
- ⊕ แผนแม่บทด้านส่งกำลังบำรุงมีขอบเขตครอบคลุมกลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างขีดความสามารถการสนับสนุนและบริการ (Support and Service)
- ⊕ “แผน A” และ “แผน B” ต้องมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับกลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ และต้องกำหนดตัวชี้วัดกลยุทธ์ รวมทั้งมีเนื้อหารายละเอียดโครงการ แผนงาน และงบประมาณที่เกี่ยวข้อง

๑.๔.๔ สมุดปกขาวกองทัพอากาศ (RTAF White Paper)

สมุดปกขาวกองทัพอากาศ เป็นเอกสารเผยแพร่ข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์สู่สังคมและประชาชน ครอบคลุมระยะเวลา ๑๐ ปี จัดทำเพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ เหตุผล และความจำเป็นในการพัฒนากองทัพอากาศ โดยมีข้อมูลแนวความคิดความต้องการของโครงการ (Concept of Project Requirement : COPR) ในการจัดหาหรือปรับปรุงขีดความสามารถยุทธโปกรณ์ รวมทั้งส่งเสริมกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศระหว่างกองทัพอากาศและหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หน่วยงานวิจัยสถาบันการศึกษา และรัฐวิสาหกิจ

๑.๕ ประวัติการจัดทำและการปรับปรุงยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ

กองทัพอากาศริเริ่มการจัดทำเอกสารเชิงยุทธศาสตร์เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาในระยะยาวรองรับการปฏิบัติภารกิจ โดยจัดทำเป็นเอกสารฉบับแรกใน พ.ศ.๒๕๓๑ เรียกว่า “แนวความคิดทางยุทธศาสตร์ในการพัฒนาและใช้กำลังกองทัพอากาศ” ต่อมาได้ดำเนินการปรับปรุงเป็น “แนวทางการพัฒนากองทัพอากาศ ปี ๔๑ - ๕๒” และเริ่มจัดทำยุทธศาสตร์กองทัพอากาศฉบับแรกในปี พ.ศ.๒๕๕๑ คือ “ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ พ.ศ.๒๕๕๑ - ๒๕๖๒” ครอบคลุมระยะเวลา ๑๒ ปี และมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๕๙ ได้ดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ฉบับใหม่ คือ “ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)” เพื่อให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งมีการปรับปรุงให้ทันสมัยและสอดคล้องตามสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคง

อย่างต่อเนื่องจนถึงฉบับปัจจุบัน ลำดับการจัดทำและปรับปรุงยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ และประเด็นสำคัญมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๑ - ๑

ลำดับ	ยุทธศาสตร์	ระยะเวลา	ประเด็นสำคัญและการเปลี่ยนแปลง
๑	พ.ศ.๒๕๕๑ - ๒๕๖๒	จัดทำ ปี ๕๑	✦ ริเริ่มการกำหนดยุทธศาสตร์ฉบับแรก โดยกำหนดวิสัยทัศน์มุ่งสู่กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค (One of the Best Air Forces in ASEAN) ✦ พัฒนาสู่กองทัพอากาศดิจิทัล (DAF) กองทัพอากาศแห่งภูมิปัญญา (Wisdom Air Force) และกองทัพอากาศที่ไม่พ่ายแพ้ (Never Lose Air Force) ✦ ริเริ่มการพัฒนาการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO)
๒	พ.ศ.๒๕๕๑ - ๒๕๖๒	ปรับปรุง ปี ๕๒	✦ ปรับปรุงรองรับการปรับโครงสร้างกองทัพอากาศ พ.ศ.๒๕๕๒ ✦ ดำรงวิสัยทัศน์กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค (One of the Best Air Forces in ASEAN) ✦ พัฒนาสู่กองทัพอากาศดิจิทัล (DAF) กองทัพอากาศที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCAF) และกองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค ✦ กำหนดองค์ประกอบ NCO จำนวน ๖ องค์ประกอบ
๓	พ.ศ.๒๕๕๑ - ๒๕๖๒	ปรับปรุง ปี ๕๗	✦ ดำรงวิสัยทัศน์กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค (One of the Best Air Forces in ASEAN) และการพัฒนาทั้ง ๓ ระยะ ✦ ปรับปรุงกลยุทธ์โดยกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาองค์ประกอบหลักของ NCO อย่างชัดเจน
๔	พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙	จัดทำ ปี ๕๙	✦ ทบทวนยุทธศาสตร์ พ.ศ.๒๕๕๑ - ๒๕๖๒ และจัดทำยุทธศาสตร์ใหม่ให้สอดคล้องกับการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ ✦ ดำรงวิสัยทัศน์กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค (One of the Best Air Forces in ASEAN) และเชื่อมโยงกรอบระยะเวลาการพัฒนาทั้ง ๓ ระยะ ✦ แบ่งแนวทางการพัฒนาออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ การเสริมสร้างขีดความสามารถในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางด้านการรบ และการพัฒนากองทัพอากาศให้ทันสมัยโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน ✦ เพิ่มการพัฒนามิติไซเบอร์และริเริ่มและวางรากฐานการพัฒนามิติอวกาศ
๕	พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐	ปรับปรุง ปี ๖๑	✦ ปรับปรุงตามการปรับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ โดยดำรงวิสัยทัศน์กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค (One of the Best Air Forces in ASEAN) ✦ กำหนดขอบเขตและทิศทางการพัฒนาทั้ง ๓ มิติ และแบ่งการพัฒนาเป็นระยะๆ ละ ๕ ปี

ตารางที่ ๑ - ๑ ประวัติการจัดทำและการปรับปรุงยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ

๑.๖ การทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์

กองทัพอากาศกำหนดช่วงเวลาในการพิจารณาทบทวนและปรับปรุงทุก ๆ ๒ ปี เพื่อให้ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศมีความทันสมัย สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคง และมีกลยุทธ์ที่สามารถพัฒนากองทัพอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม โดยนำข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ การเปลี่ยนแปลงสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคง การพัฒนาเทคโนโลยีการป้องกันประเทศ เจื่อนไขและความท้าทายใหม่ รวมทั้งยุทธศาสตร์และนโยบายที่เกี่ยวข้อง ไปใช้ประกอบเพื่อพิจารณาทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ

การปรับปรุงยุทธศาสตร์กองทัพอากาศดำเนินการร่วมกันเป็นทีม โดยดำเนินการทั้งแบบ Bottom Up และแบบ Top Down เพื่อรวบรวมข้อมูลรายละเอียดจากผู้ปฏิบัติ รวมทั้งประสบการณ์และนโยบายของผู้บังคับบัญชาระดับสูง นำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อปรับปรุงแนวทางการพัฒนา โดยคำนึงถึงคุณลักษณะสำคัญของยุทธศาสตร์ ได้แก่ กำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน คำนึงถึงสถานการณ์ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รองรับความท้าทายและข้อจำกัด มีความสร้างสรรค์ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใหม่ ไม่ใช่งานประจำหรือเป็นแนวทางการปฏิบัติแบบเดิมซึ่งไม่ก่อให้เกิดการพัฒนา ทั้งนี้ ยึดถือหลักการสำคัญของยุทธศาสตร์ระดับองค์กร ทั้ง ๓ ประเภท ได้แก่

๑) ยุทธศาสตร์การรักษาเสถียรภาพ (Stability Strategy) คือ การพัฒนากองทัพอากาศเพื่อดำรงขีดความสามารถในการปฏิบัติการตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๒) ยุทธศาสตร์การเจริญเติบโต (Growth Strategy) คือ การพัฒนากองทัพอากาศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้สอดคล้องกับภัยคุกคามและความท้าทายใหม่ รองรับการปฏิบัติการที่เพิ่มขึ้นในด้านต่าง ๆ ทั้ง ๓ มิติ รวมทั้งการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติการ

๓) ยุทธศาสตร์การตัดทอน (Retrenchment Strategy) คือ การตัดทอน หรือปรับลดแนวทางการพัฒนาของกองทัพอากาศที่เกี่ยวข้องกับภารกิจซึ่งถูกยกเลิก หรือภารกิจที่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว เพื่อมุ่งพัฒนาการปฏิบัติการในด้านอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

บทที่ ๒ สภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคง

สภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันในหลายมิติ เช่น มิติเศรษฐกิจและการเงิน มิติสังคม มิติการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มิติการทหาร รวมทั้งมิติวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งเชิงบวกและเชิงลบระหว่างกัน ความเป็นพลวัตและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาวะแวดล้อม ทำให้การคาดการณ์กระทำได้ยากเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยซึ่งมีความไม่แน่นอนสูง ดังนั้นการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ของกองทัพอากาศต้องดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียดรอบคอบ

๒.๑ ภูมิศาสตร์ทางทหารของประเทศไทย

ประเทศไทยมีชายแดนโดยรอบจรดประเทศเพื่อนบ้านและพื้นที่สากล มีความจำเป็นต้องดำรงเอกราชอธิปไตย และรักษาผลประโยชน์ของชาติจากภัยคุกคาม ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากภายนอกผ่านพรมแดน แบ่งออกเป็น ๔ ภาค ดังนี้

รูปที่ ๒ - ๑ ภูมิศาสตร์ทางทหาร

ภาคเหนือ	เป็นลักษณะเทือกเขาแนวยาว ทอดจากเหนือลงใต้ตลอดแนวชายแดนยากต่อการบุกทะลวงด้วยกำลังภาคพื้นเส้นทางสัญจรส่วนใหญ่อยู่ตามแนวร่องเขาเป็นช่วง ๆ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	เป็นพื้นราบ มีแม่น้ำขนาดใหญ่ขวางกั้น เป็นพรมแดนยากต่อการบุกทะลวงด้วยกำลังภาคพื้น เส้นทางสัญจรเกิดขึ้นได้ตลอดแนว แต่ต้องอาศัยสิ่งก่อสร้างเป็นเครื่องมือ
ภาคตะวันออก	เป็นลักษณะเทือกเขาทอดเป็นพรมแดนสลับพื้นราบ การบุกทะลวง ด้วยกำลังภาคพื้นกระทำได้ในลักษณะจำกัด เส้นทางสัญจรส่วนใหญ่อยู่ตามแนวช่องเขา
ภาคใต้	เป็นลักษณะชายฝั่งทะเลล้อมรอบ พื้นที่เป็นที่ราบสลับภูเขา การสัญจรสู่พื้นที่สามารถกระทำได้ตลอดชายฝั่ง ๒ ด้าน

๒.๒ สภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงในภาพรวม

๒.๒.๑ ระเบียบโลกใหม่

การแข่งขันระหว่างประเทศมหาอำนาจในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยีมีความรุนแรงขึ้น ทำให้มีแนวโน้มเกิดการเปลี่ยนแปลงระเบียบโลกสู่ระบบสองขั้วอำนาจ (Bipolar World) อีกครั้ง ก่อให้เกิดสงครามการค้า (Trade War) ระหว่างประเทศมหาอำนาจ ซึ่งทวีความรุนแรง ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโลก รวมทั้งเกิดการแข่งขันในการพัฒนาศักยภาพด้านการทหารและเทคโนโลยี และมีการขยายอิทธิพล สู่ภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างประเทศขึ้น และอาจลุกลามจนเป็นสงครามเฉพาะพื้นที่ในลักษณะสงครามตัวแทน (Proxy War) ได้

๒.๒.๒ ภูมิรัฐศาสตร์ของภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก

ปัจจุบันภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ที่สำคัญของโลก ประกอบด้วยประชากรจำนวนมาก เป็นจุดศูนย์กลางทางการค้าและการคมนาคมระหว่างประเทศ มีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ซึ่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ถือเป็นส่วนหนึ่งของภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ทำให้ประเทศมหาอำนาจพยายามขยายอิทธิพลและเพิ่มบทบาทเข้ามาในภูมิภาคเพื่อแสวงหาผลประโยชน์และคานอำนาจซึ่งกันและกันมากขึ้น ก่อให้เกิดความร่วมมือในระดับทวิภาคีและพหุภาคี รวมทั้งการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนอาจก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในภูมิภาคได้

๒.๒.๓ การชะลอตัวและการถดถอยของเศรษฐกิจโลก

เศรษฐกิจโลกมีแนวโน้มขยายตัวช้าลงและอาจเกิดการถดถอย เนื่องจากผลกระทบจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ๒๐๑๙ (COVID-19) ซึ่งเปลี่ยนพฤติกรรมของคนทั้งโลกอย่างมีนัยสำคัญ ดังเห็นได้จากแต่ละประเทศมีมาตรการกำกับการเคลื่อนย้ายคนของแต่ละประเทศ มิได้มีเสรีเช่นในอดีต การส่งเสริมการทำงานที่บ้าน และการปรับเปลี่ยนวิถีการดำรงชีวิต เป็นต้น ผลกระทบที่เห็นได้ชัด ได้แก่ บริษัทขนาดใหญ่ในหลายประเทศล้มละลาย ธุรกิจการบินและธุรกิจท่องเที่ยวชะลอตัวอย่างรุนแรง กอปรกับความเสี่ยงจากความผันผวนทางเศรษฐกิจและการเงินอันเนื่องจากสงครามการค้า (Trade War) ส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจของทุกประเทศได้รับความเสียหาย คาดว่าต้องใช้ระยะเวลาในการฟื้นฟูจนตลอดจนอาจมีการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำรงชีวิตและรูปแบบการบริโภค ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อความมั่นคงของประเทศ

๒.๒.๔ ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และภัยพิบัติ

การเร่งพัฒนาทางเศรษฐกิจและการเพิ่มขึ้นของประชากรโลกอย่างต่อเนื่องทำให้โลกต้องประสบปัญหาความมั่นคงด้านอาหาร น้ำ และพลังงาน การแสวงหาแหล่งทรัพยากรใหม่อาจนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างประเทศ การใช้ทรัพยากรอย่างไร้สมดุลส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ทำให้การเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติมีความถี่และรุนแรงมากขึ้น รวมถึงการเกิดโรคระบาดและโรคติดต่ออุบัติใหม่หรืออุบัติซ้ำที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและรวดเร็วเกินกว่าที่มนุษย์จะรับมือได้ทัน ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ จนทำให้เกิดวิถีการดำรงชีวิตรูปแบบใหม่

๒.๒.๕ ความก้าวล้ำทางเทคโนโลยี (Disruptive Technology)

การพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วแบบก้าวกระโดด การติดต่อสื่อสารที่เข้าถึงได้จากทุกพื้นที่และเชื่อมโยงกันทั่วโลก รวมทั้งมีการปฏิวัติด้านกิจการทหาร การพัฒนาระบบอาวุธโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ อาทิ เทคโนโลยีอากาศยานไร้คนขับ (UAV) หรืออากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก (Drone) เทคโนโลยีไซเบอร์ และเทคโนโลยีอวกาศ เป็นต้น แม้ว่าเทคโนโลยีจะพัฒนาก้าวล้ำไปมาก แต่ประเทศเจ้าของเทคโนโลยีทางทหารยังคงกำกับทรัพย์สินทางปัญญาผ่านกลไกต่าง ๆ เช่น การกำกับการส่งออก การควบคุมการส่งออกอาวุธ เป็นต้น

๒.๒.๖ ความขัดแย้งและการแข่งขันในการเสริมสร้างศักยภาพทางทหาร

แม้ความเป็นไปได้ในการเกิดสงครามขนาดใหญ่มีน้อย ความขัดแย้งและสงครามในอนาคตจะเป็นสงครามแบบจำกัดพื้นที่ แต่ทุกประเทศทั่วโลกยังคงมีการพัฒนาขีดความสามารถกำลังทางทหารอย่างต่อเนื่อง มีการเพิ่มงบประมาณทางการทหาร

และการจัดซื้อยุทโธปกรณ์ที่ทันสมัยเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งมีการขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การขายและสนับสนุนอาวุธยุทโธปกรณ์ การกำกับหรือจำกัดอาวุธในบางประเทศ ความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีการทหาร และการฝึกร่วม เป็นต้น

๒.๒.๗ ฐานวิถีชีวิตใหม่ (New Normal)

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงทั่วโลก ทุกภาคส่วนจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวทางการปฏิบัติ ทำให้แนวทางปฏิบัติเดิมซึ่งเป็นสิ่งไม่ปกติ ผู้คนไม่คุ้นเคย ไม่ใช่มาตรฐาน เปลี่ยนเป็นแนวทางการปฏิบัติใหม่ กลายเป็นสิ่งที่ปกติ เป็นมาตรฐาน และพัฒนาไปสู่ฐานวิถีชีวิตใหม่ในหลายด้าน เช่น การคมนาคม การดำเนินธุรกิจ การศึกษา การรับประทานอาหาร และพฤติกรรมอื่น ๆ ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น รวมทั้งมีการเร่งพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่รองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

๒.๓ การวิเคราะห์ SWOT ของกองทัพอากาศ

๒.๓.๑ จุดแข็ง

- ✦ มุ่งมั่นและให้ความสำคัญการขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์กองทัพอากาศอย่างต่อเนื่อง
- ✦ อาวุธยุทโธปกรณ์และระบบปฏิบัติการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย
- ✦ กำลังพลส่วนกำลังรบมีความเข้าใจและประสบการณ์ในการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Operations : NCO) ในระดับยุทธการและยุทธวิธี
- ✦ กำลังพลบางส่วนมีความรู้และประสบการณ์ในการปรับปรุงอากาศยาน และการผลิต อากาศยานไร้คนขับ ซึ่งใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีมาตรฐานรองรับอย่างเป็นระบบ
- ✦ โครงสร้างพื้นฐานของระบบเครือข่าย ครอบคลุมพื้นที่ในการปฏิบัติการทางยุทธการ และสามารถรองรับการปฏิบัติการในปัจจุบัน
- ✦ มีระบบตรวจจับที่ทันสมัยสามารถสนับสนุนการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติได้ทั้งในส่วนของ Airborne Sensor, Ground Sensor และ Space Surveillance
- ✦ มีพื้นที่/ห้วงอากาศ รองรับการบินทดสอบ และการทดลอง รวมทั้งบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ
- ✦ มาตรฐานการบินทางทหารตามมาตรฐานสากล และมีการจัดการมาตรฐานอาวุธยุทโธปกรณ์ซึ่งเทียบเคียงได้ตามมาตรฐานสากล (International Standard)
- ✦ มีความพร้อมในการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมเป้าหมายลำดับที่ ๑๑ (New S-Curve 11) ของรัฐบาล ดังเห็นได้จาก

ความสำเร็จของความร่วมมือกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยในการปรับปรุงเครื่องบินแบบ F-5TH และการผลิตอากาศยานไร้คนบิน แบบ U1 ของกองทัพอากาศ

๒.๓.๒ จุดอ่อน

✦ อากาศยุทโธปกรณ์บางส่วนมีอายุการใช้งานนาน มีสภาพเก่า (Aging Asset) และใช้เทคโนโลยีดั้งเดิม ซึ่งต้องดำรงขีดความสามารถให้สามารถปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีค่าใช้จ่ายสูงกว่าปกติ

✦ การส่งกำลังบำรุงรูปแบบใหม่ ๆ มีความซับซ้อนมากขึ้น กำลังพลที่มีความเข้าใจมีจำนวนไม่เพียงพอ

✦ ขาดแคลนกำลังพลระดับกลาง (น.ต. - น.ท.) โดยภาระงานมีจำนวนและความซับซ้อนมากขึ้น เช่น การดำเนินการตาม พ.ร.บ.ใหม่ ๆ และการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ เป็นต้น

✦ กำลังพลที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะของสายวิทยาการหลัก (ช่าง/สื่อสาร/สรรพาวุธ) เช่น วิศวกรอากาศยาน วิศวกรซอฟต์แวร์ วิศวกรคอมพิวเตอร์ มีจำนวนไม่เพียงพอและขาดความรู้เชิงลึกสำหรับเทคโนโลยีที่ทันสมัย

✦ ความไม่ชัดเจนของแนวความคิดในการปฏิบัติการกิจของงานใหม่ ส่งผลต่อความเข้าใจของผู้กำกับดูแล ผู้ปฏิบัติงาน และสายวิทยาการ

✦ โครงสร้างไม่ครอบคลุมภาระงานใหม่ ซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีหรือเกิดจากปัจจัยภายนอก โดยการปรับปรุงโครงสร้างให้สอดคล้องใช้เวลาในการดำเนินการนาน

✦ กฎระเบียบไม่เอื้อให้เกิดการพัฒนาหรือการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย

๒.๓.๓ โอกาส

✦ เทคโนโลยีสมัยใหม่มีความก้าวหน้าสูงและเข้าถึงได้ง่ายขึ้น สามารถประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการกิจมากยิ่งขึ้น เช่น Big Data, Artificial Intelligence, Nano Technology หรือ Robots เป็นต้น

✦ แนวโน้มความร่วมมือและความสัมพันธ์ทางการทหารระหว่างกองทัพอากาศอาเซียนมีมากขึ้น ทั้งการแลกเปลี่ยน การเยือน และการเรียนรู้ ซึ่งลดโอกาสการเกิดความขัดแย้ง

✦ กองทัพอากาศในภูมิภาคใช้อากาศยุทโธปกรณ์แบบเดียวกันมีมากขึ้น เป็นโอกาสในการสร้างความร่วมมือของกลุ่มผู้ใช้งาน (User Groups) เพื่อเรียนรู้และแบ่งปันประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ เช่น การฝึก การซ่อมบำรุง และการส่งกำลังบำรุง เป็นต้น

✦ การพัฒนาประเทศไปสู่ยุค “ไทยแลนด์ ๔.๐” โดยการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor) ซึ่งกำหนดให้อุตสาหกรรมการบินเป็นอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม

✦ การส่งเสริมและสร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านอุตสาหกรรมการบิน อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (New S-Curve 11) และอุตสาหกรรมการพัฒนาคนและการศึกษา (New S-Curve 12) ตามนโยบายรัฐบาล

✦ ความต้องการและความร่วมมือในการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและบรรเทาภัยพิบัติ (HADR) เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนนโยบายและวิธีปฏิบัติที่ชัดเจนมากขึ้นของประชาคมอาเซียน เช่น HADR SOP เป็นต้น

๒.๓.๔ อุปสรรค

✦ การจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์มีความซับซ้อน เช่น มีการกำกับการส่งออก มีการกำกับการใช้งานกับ Third Party และบริษัท/ประเทศผู้ผลิตมีสิทธิที่จะปฏิเสธการสนับสนุน/ขายอาวุธได้ ซึ่งเป็นผลจากการครอบงำทางเทคโนโลยีของบริษัท/ประเทศผู้ผลิต

✦ อาวุธยุทโธปกรณ์ของกองทัพอากาศพึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศ มีลิขสิทธิ์ที่จำกัดระยะเวลาใช้งาน ส่งผลให้มีข้อจำกัดในการใช้งานและการพัฒนา

✦ อาวุธยุทโธปกรณ์ของกำลังทางอากาศมีราคาสูงมากทั้งเครื่องบินรบ เครื่องบินลำเลียง อากาศยานแบบอื่น ๆ และระบบอาวุธต่าง ๆ ส่งผลให้ไม่สามารถจัดหาในสัญญาเดียว เนื่องจากจะเป็นภาระของงบประมาณแผ่นดิน

✦ บทบาทของเครื่องมือ/สื่อสังคมออนไลน์ ส่งผลให้การสื่อสารหรือการรับรู้สู่สาธารณะ (Communication and Perception) มีความรวดเร็วและความอ่อนไหวสูง ซึ่งจะเกิดผลกระทบเชิงลบได้ง่าย

✦ การหาแหล่งในการดูแลหรือซ่อมบำรุงอาวุธยุทโธปกรณ์ซึ่งใช้เทคโนโลยีดั้งเดิมหรือเทคโนโลยีที่ล้าสมัยแล้ว (Obsolete Technology) กระทำได้ยากและมีราคาสูง

✦ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารซึ่งถูกนำมาใช้ในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติการ มีความอ่อนไหวต่อการถูกโจมตี

✦ บทบาทและภารกิจของกองทัพอากาศรองรับภัยคุกคามและการปฏิบัติการในทุกระดับเพิ่มสูงขึ้น

๒.๓.๕ สรุปประเด็นการวิเคราะห์ SWOT ที่สำคัญ

๑) ยุทโธปกรณ์ของกองทัพอากาศสามารถใช้งานได้ทั้งภารกิจการรบและภารกิจที่มีใช้การรบ เช่น เครื่องบินลำเลียง เฮลิคอปเตอร์ อากาศยานไร้คนขับ และระบบตรวจจับ เป็นต้น ซึ่งสามารถบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ

และภาคเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติ ช่วยเหลือประชาชน และสนับสนุนการพัฒนาประเทศ โดยนอกจากเป็นการใช้งานยุทธโศปกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแล้ว ยังเป็นการประชาสัมพันธ์และสร้างความตระหนักรู้ด้านความมั่นคงให้สังคมและประชาชนรับทราบบทบาทหน้าที่และความสำคัญของกองทัพอากาศ

๒) กำลังพลของกองทัพอากาศมีความรู้และประสบการณ์ในการซ่อมบำรุงอากาศยาน รวมทั้งกองทัพอากาศมีสถาบันการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุงในระดับต่าง ๆ ซึ่งสามารถสนับสนุนนโยบายรัฐบาลในการเสริมสร้างศักยภาพของอุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่ อุตสาหกรรมการบิน (New S-Curve 7) อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (New S-Curve 11) และอุตสาหกรรมพัฒนาคนและการศึกษา (New S-Curve 12) โดยต้องมีความร่วมมือในการบริหารจัดการบุคลากร และทรัพยากรร่วมกัน รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

๓) พื้นที่/ห้วงอากาศของกองทัพอากาศ สามารถสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาอากาศยาน อากาศยานไร้คนขับ และยุทธโศปกรณ์แบบต่าง ๆ ให้แก่สถาบันการศึกษา หน่วยงานวิจัย และบริษัทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและขีดความสามารถในการผลิตและซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์ได้เองในอนาคต

๔) ยุทธโศปกรณ์ของกองทัพอากาศมีความทันสมัย การส่งกำลังบำรุงมีความซับซ้อนมากขึ้น หากแต่ในปัจจุบันยังคงขาดกำลังพลที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะของสายวิทยาการ รวมทั้งการขาดแคลนกำลังพลระดับกลาง ดังนั้นกองทัพอากาศต้องวิเคราะห์ความต้องการกำลังพลอย่างละเอียด และพัฒนากระบวนการสรรหากำลังพลให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการจัดทำแผนการสรรหากำลังพลทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

๕) ภาระงานของกองทัพอากาศที่เพิ่มมากขึ้น กอปรกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้นกองทัพอากาศต้องปรับปรุงโครงสร้างองค์กรให้มีขนาดเหมาะสม โดยพิจารณาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ พิจารณาปรับลดหน่วยงานหรือตำแหน่งที่ไม่มีความจำเป็น หรือที่มีความซ้ำซ้อน รวมทั้งจัดตั้งหน่วยงานหรือตำแหน่งใหม่เพิ่มเติมเพื่อรองรับบทบาทหน้าที่เทคโนโลยี และแนวทางการปฏิบัติงานในรูปแบบใหม่

๖) กองทัพอากาศมีขีดความสามารถและองค์ความรู้ด้านการบินและมาตรฐานยุทธโศปกรณ์ทางทหาร หากแต่กฎระเบียบยังไม่เอื้ออำนวยให้เกิดการพัฒนาหรือการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย เช่น การแบ่งปันทรัพยากร (Share Resorce) การจัดซื้อจัดจ้าง การเก็บภาษีนำเข้าชิ้นส่วนเพื่อการพัฒนายุทธโศปกรณ์ เป็นต้น ดังนั้นจึงต้องส่งเสริมให้เกิดการปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาระเบียบ

เศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และการส่งเสริมอุตสาหกรรมการบิน และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของรัฐบาล

๒.๔ แนวโน้มภัยคุกคามด้านความมั่นคงในอนาคต

ประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะเผชิญกับภัยคุกคามด้านความมั่นคงในมิติต่าง ๆ รวมทั้งสาธารณภัยและภัยพิบัติ ตลอดจนปัญหาด้านความมั่นคงอื่น ๆ ซึ่งกองทัพอากาศต้องพัฒนาขีดความสามารถและเตรียมความพร้อมในการเผชิญกับภัยคุกคามเพื่อปฏิบัติภารกิจที่เกี่ยวข้องในอนาคต

๒.๔.๑ ภัยคุกคามมิติทางอากาศ

การพัฒนาและการนำอากาศยานไร้คนขับมาใช้งานในการปฏิบัติการทางอากาศ เช่น การโจมตีทางอากาศ การเฝ้าตรวจและลาดตระเวน และการปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น โดยรูปแบบอากาศยานไร้คนขับที่นำมาใช้ในทางทหารมีทั้ง แบบ UCAV และอากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก (Drone) ซึ่งกองทัพอากาศต้องพัฒนาขีดความสามารถเพื่อรับมือกับภัยคุกคามจากอากาศยานไร้คนขับดังกล่าว

๒.๔.๒ ภัยคุกคามในมิติไซเบอร์

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งระบบเครือข่ายของกองทัพอากาศตกเป็นเป้าหมายการโจมตีทางไซเบอร์ในลักษณะต่าง ๆ โดยมุ่งสร้างผลกระทบขีดความสามารถในการปฏิบัติการของกองทัพอากาศในทุกมิติ เช่น การเจาะระบบคอมพิวเตอร์ (Hacking) การสอดแนมข้อมูลคอมพิวเตอร์ โดยใช้ Spyware ดักจับข้อมูลคอมพิวเตอร์ (Sniffing) การโจมตีด้วยชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ (Malware) การโจมตีโดยปฏิเสธการให้บริการ (Denial of Service (DoS) Attack) เป็นต้น ซึ่งเป็นการโจมตีเพื่อขโมยข้อมูล ดัดแปลง ใช้ประโยชน์ข้อมูล หรือเพื่อขู่กรรโชกทรัพย์ (Ransomware) รวมทั้งเพื่อควบคุมการทำงานของโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ

๒.๔.๓ ภัยคุกคามในมิติอวกาศ

ปัจจุบันทุกประเทศมีความต้องการใช้ประโยชน์จากห้วงอวกาศ (Space) รวมทั้งมีการปฏิบัติด้านการทหารในมิติอวกาศร่วมกับการปฏิบัติการในมิติอื่น ๆ แนวโน้มภัยคุกคามในมิติอวกาศ ได้แก่ ความเสียหายจากขยะอวกาศ ดาวเทียมสอดแนม การโจมตีระบบเครือข่ายการสื่อสารโทรคมนาคม และการโจมตีดาวเทียม เป็นต้น

๒.๔.๔ สาธารณภัย

การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรวดเร็ว และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก ทำให้ทุกพื้นที่ของประเทศไทยยังคงเผชิญกับสาธารณภัย ทั้งภัย

ธรรมชาติ เช่น ภัยแล้ง ไฟป่า น้ำท่วม แผ่นดินไหว พายุ สึนามิ ดินโคลนถล่ม และโรคระบาด เป็นต้น รวมทั้งภัยอันเกิดจากมนุษย์ เช่น ไฟป่าและหมอกควัน และภัยจากการคมนาคม เป็นต้น ซึ่งสาธารณภัยดังกล่าวมีแนวโน้มเพิ่มจำนวนมากขึ้น ต้องบูรณาการขีดความสามารถจากทุกภาคส่วนเพื่อจัดการสาธารณภัย รวมทั้งการบรรเทาทุกข์และช่วยเหลือผู้ประสบภัย

๒.๔.๕ ปัญหาด้านความมั่นคงอื่น ๆ

แนวโน้มปัญหาด้านความมั่นคงที่กองทัพอากาศในฐานะหน่วยงานด้านความมั่นคงต้องร่วมดำเนินการและสนับสนุนในการแก้ไขปัญหา ได้แก่ ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัญหายาเสพติด การก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ การลักลอบเข้าเมือง และการค้ามนุษย์ ซึ่งหน่วยรับผิดชอบและหน่วยเกี่ยวข้องต้องร่วมกันพัฒนาและดำเนินการตามกลไกสำหรับการติดตาม ฝ้าระวัง แจ้งเตือน ป้องกัน และแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงร่วมกัน

๒.๕ ความท้าทายในอนาคต

๒.๕.๑ การผูกขาดทางเทคโนโลยีและการส่งกำลังบำรุง

ยุทธโศภรณ์ของกองทัพอากาศโดยส่วนใหญ่เป็นการจัดหาจากต่างประเทศ ซึ่งบริษัทผู้ผลิตส่วนใหญ่จะจำกัดการถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมทั้งกำหนดอายุการใช้งาน นโยบาย ระเบียบ และข้อจำกัดให้ผู้ซื้อต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดในการใช้งาน และซ่อมบำรุง และบางกรณีมีการบังคับทั้งทางตรงและทางอ้อมให้ต้องดำเนินการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถดำรงการใช้งานได้ ตลอดจนไม่สามารถดำเนินการพัฒนาหรือปรับปรุงเพิ่มเติมได้เอง กองทัพอากาศจึงต้องดำเนินการตามหลักการจัดหาพร้อมการพัฒนา (Purchase and Development : P&D) โดยกำหนดแนวทางให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือความร่วมมือกับกองทัพอากาศหรือบริษัทอุตสาหกรรมในประเทศ ให้มีขีดความสามารถในการส่งกำลังและซ่อมบำรุงได้เองภายในประเทศ

๒.๕.๒ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain)

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ๒๐๑๙ (COVID-19) อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงห่วงโซ่อุปทานอย่างมีนัยสำคัญ ทุกประเทศทั่วโลกมีแนวโน้มพัฒนายุทธโศภรณ์และการส่งกำลังบำรุงโดยการพึ่งพาตนเอง และบูรณาการความร่วมมือในระดับภูมิภาค ดังนั้น กองทัพอากาศจึงต้องพิจารณาทางเลือกในการส่งกำลังและซ่อมบำรุง เพื่อการจัดหาอะไหล่ เครื่องมือ และอุปกรณ์ รวมทั้งทางเลือกในการซ่อมบำรุงยุทธโศภรณ์ ตลอดจนส่งเสริมบริษัทอุตสาหกรรมภายในประเทศ ให้มีขีดความสามารถรองรับการส่งกำลังและซ่อมบำรุงของกองทัพอากาศในอนาคต

๒.๕.๓ ความอ่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

สงครามการค้าระหว่างประเทศมหาอำนาจ การโจมตีค่าเงิน และการลงทุนในอัตราแลกเปลี่ยนของสถาบันการเงินระหว่างประเทศ ทำให้ค่าเงินบาทมีความอ่อนไหวและเปลี่ยนแปลงสูงมาก ส่งผลกระทบต่อการจัดซื้อจัดจ้างของกองทัพอากาศซึ่งเป็นการจัดซื้อจัดจ้างด้วยเงินตราต่างประเทศ ดังนั้น กองทัพอากาศต้องวางแผนและเร่งดำเนินการตามกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างยุทธโศปกรณ์อย่างรอบคอบ โดยต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านอัตราแลกเปลี่ยน รวมทั้งพิจารณาแนวทางการลดความเสี่ยงและผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนด้วย

๒.๕.๔ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society)

การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุทำให้บุคลากรวัยทำงานของไทยมีแนวโน้มลดลง ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดการขาดแคลนกำลังพลได้ในอนาคต กองทัพอากาศจำเป็นต้องปรับปรุงกระบวนการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรให้เหมาะสม และกำหนดแนวทางการบริหารจัดการกำลังพลให้สอดคล้อง รวมทั้งพิจารณาแนวทางการใช้ประโยชน์จากกำลังพลที่เกษียณอายุ เช่น งานเชี่ยวชาญเฉพาะ งานด้านการศึกษา งานวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เป็นต้น ตลอดจนการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้และอำนวยความสะดวกในการทำงาน

๒.๕.๕ ช่องว่างทางความคิดระหว่างวัย (Generation Gap)

ปัจจุบันสังคมไทยประกอบด้วยคนหลายช่วงอายุทำงานร่วมกัน ซึ่งมีความแตกต่างทางความคิด ความเชื่อ ลักษณะนิสัย และแนวทางการทำงานที่แตกต่างกัน ก่อให้เกิดช่องว่างระหว่างวัย อาจทำให้เกิดความไม่เข้าใจ เกิดปัญหาความขัดแย้ง และลูกหลานจนเป็นปัญหาทางสังคมได้ ดังนั้น การร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ และรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การสื่อสารที่มีคุณภาพ การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ และการกำกับดูแลของผู้บริหารในแต่ละระดับจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสนับสนุนเอกภาพในการทำงานลดความขัดแย้งระหว่างวัยที่อาจจะเกิดขึ้น และสามารถขับเคลื่อนกองทัพอากาศไปสู่ความสำเร็จ

๒.๕.๖ ข่าวปลอม (Fake News)

ปัจจุบันการสื่อสารและส่งข้อมูลผ่านสังคมออนไลน์มีความง่าย สะดวก และรวดเร็ว และเข้าถึงบุคคลได้จำนวนมาก ผู้ใช้งานในเครือข่ายออนไลน์สามารถรับและส่งข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งแสดงความคิดเห็นได้ทันทีซึ่งขาดการตรวจสอบ บางครั้งเป็นข้อมูลไม่ครบถ้วน เป็นความเห็นส่วนตัว หรือเป็นข้อมูลเท็จ ทำให้เกิดความเข้าใจผิด ข้อมูลคลาดเคลื่อน นำมาซึ่งความเสียหาย กองทัพอากาศจึงมีความจำเป็นต้องกำหนดแนวทางในการป้องกันเชิงรุก รวมถึงกำหนดแนวทางการปฏิบัติหากมีการโจมตีด้วยข่าวปลอมในลักษณะดังกล่าว

บทที่ ๓ ยุทธศาสตร์ นโยบายด้านความมั่นคงของชาติ และบทบาทหน้าที่ของกองทัพอากาศ

การกำหนดยุทธศาสตร์กองทัพอากาศต้องคำนึงถึงหลักการสำคัญที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผลประโยชน์แห่งชาติ วัตถุประสงค์มูลฐานด้านความมั่นคงของประเทศ การพัฒนา ด้านความมั่นคงของชาติ และการพัฒนาศักยภาพทางทหาร รวมทั้งบทบาทและอำนาจ หน้าที่ของกองทัพอากาศ ทั้งนี้ เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนากองทัพอากาศให้ชัดเจน และเป็นรูปธรรม สอดคล้องตามยุทธศาสตร์และนโยบายที่เกี่ยวข้อง สามารถตอบสนอง ต่อผลประโยชน์แห่งชาติ และวัตถุประสงค์มูลฐานด้านความมั่นคงของประเทศ รวมทั้ง มีขีดความสามารถที่เหมาะสมและเพียงพอในการปฏิบัติการกิจตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๑ ผลประโยชน์แห่งชาติ วัตถุประสงค์มูลฐานด้านความมั่นคงของประเทศ

๓.๑.๑ ผลประโยชน์แห่งชาติ

ปัจจัยสำคัญอันเป็นที่มาของการกำหนดยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ คือ ผลประโยชน์แห่งชาติ ซึ่งสภาความมั่นคงแห่งชาติกำหนดขึ้น โดยประมวลจากความต้องการ สำคัญที่จะขาดมิได้ ประกอบด้วย

- ✦ การมีเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ
- ✦ การดำรงอยู่อย่างมั่นคง ยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ
- ✦ การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ
- ✦ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่น มั่นคงทางสังคม ท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
- ✦ ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรม และความอยู่ดีมีสุขของประชาชน
- ✦ ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ความมั่นคง ทางพลังงานและอาหาร
- ✦ ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลง ของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ
- ✦ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ประสานสอดคล้องกันด้วยความมั่นคง ในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี

๓.๑.๒ วัตถุประสงค์มูลฐานด้านความมั่นคงของประเทศ

ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม กำหนดวัตถุประสงค์มูลฐาน ด้านความมั่นคงของประเทศ ดังนี้

- ✦ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข การมีเกียรติและศักดิ์ศรีของชาติในประชาคมระหว่างประเทศ
- ✦ สถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขดำรงอยู่อย่างมั่นคง
- ✦ สถานการณ์ภายในประเทศมีความสงบเรียบร้อย ประชาชนอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข
- ✦ ประเทศมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามทางทหาร

๓.๒ การพัฒนาด้านความมั่นคงของชาติ

ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศถ่ายทอดเป้าหมายและการพัฒนาด้านความมั่นคงของชาติจากแผนระดับ ๑ คือ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับ ๒ ได้แก่ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) รวมทั้งแผนระดับ ๓ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนยึดถือบทบาทและอำนาจหน้าที่ของกองทัพอากาศตามที่กฎหมายกำหนด

๓.๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ เป็นแนวทางหลักในการพัฒนาประเทศในระยะยาวเพื่อขับเคลื่อนประเทศสู่ความ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (๓) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

อนึ่ง ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงมีเป้าหมายสำคัญในภาพรวมคือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข” โดยเร่งเสริมสร้างความเข้มแข็งและความรักความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ ตลอดจนการปลูกจิตสำนึกด้านความมั่นคงให้เกิดขึ้นในประชาชนทุกระดับ การพัฒนาระบบงานด้านการข่าวให้มุ่งเน้นการบูรณาการข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงอย่างเป็นระบบ การพัฒนาปรับปรุงกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และกลไกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความมั่นคงให้มีเอกภาพ มีประสิทธิภาพ และมีการบูรณาการการดำเนินงานอย่างแท้จริง ประกอบด้วยประเด็นสำคัญได้แก่

- ๑) การรักษาความสงบภายในประเทศ
- ๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง

๓) การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

๔) การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ

๕) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

๓.๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความมั่นคง

๑) การรักษาความสงบภายในประเทศ

✦ เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและความมั่นคงของมนุษย์

✦ เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครอง

ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

✦ สร้างความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ

✦ การบูรณาการกลไกการบริหารจัดการความมั่นคง

๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง

✦ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

✦ ป้องกันและแก้ไขปัญหาคความมั่นคงทางไซเบอร์

✦ ป้องกันและแก้ไขปัญหาคการค้ามนุษย์

✦ บริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง

✦ ป้องกันและแก้ไขปัญหาคการค้าการร้าย

✦ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

✦ ป้องกันและแก้ไขปัญหาคอาชญากรรมข้ามชาติ

✦ ป้องกันและแก้ไขปัญหาคความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

✦ รักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติในพื้นที่ชายแดน

✦ รักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

✦ พัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงและช่วยเหลือประชาชน

✦ พิทักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

✦ ปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติในภาพรวม

✦ ปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติทางบก

✦ ปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

✦ ปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติทางอากาศ

✦ เสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

มิตรประเทศ และองค์การนานาชาติ

๓) การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคาม

- ✦ การเตรียมกำลังและใช้กำลังเพื่อการป้องปราม แก้ไข และยุติความขัดแย้งด้วยการปฏิบัติการร่วมเป็นหลัก
- ✦ พัฒนาปฏิบัติการไซเบอร์เพื่อความมั่นคง และพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศเพื่อใช้งานดาวเทียมสื่อสาร ดาวเทียมถ่ายภาพด้านความมั่นคง และการสังเกตการณ์ทางอวกาศ
- ✦ พัฒนาระบบข่าวกรองเพื่อการแจ้งเตือนภัยคุกคามทางทหาร
- ✦ ส่งเสริมการวิจัยพัฒนานิติวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศมาตรฐานทางทหาร กิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร
- ✦ พัฒนาระบบกำลังสำรอง ระบบทหารกองประจำการ อาสาสมัคร และระบบการระดมสรรพกำลัง
- ✦ พัฒนากำลังประชาชน ทหารกองหนุน ทหารนอกประจำการ
- ✦ พัฒนาการฝึกกำลังและทรัพยากรจากทุกภาคส่วน เพื่อเตรียมพร้อมช่วยเหลือและบรรเทาผลกระทบจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ
- ✦ พัฒนา เสริมสร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมือทางทหารกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจ และองค์การระหว่างประเทศ

๔) การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ

- ✦ เสริมสร้างและรักษาดุลยภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ
- ✦ เสริมสร้างและชำระไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค
- ✦ ร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค โลก รวมถึงองค์การรัฐและที่มีใช้ภาครัฐ

๕) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

- ✦ บูรณาการกลไกการบริหารจัดการความมั่นคง
- ✦ บูรณาการข้อมูล ด้านความมั่นคง
- ✦ ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๓.๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการต่างประเทศ แผนย่อย ความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ

ดำเนินการเชิงรุกในการเสริมสร้างเสถียรภาพในภูมิภาค เพื่อป้องกันปัญหา
ที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในอนาคต ใช้ประโยชน์จากการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และ
ความเป็นหุ้นส่วนกับภาคส่วนต่าง ๆ ของต่างประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

- ✦ เสริมสร้างและรักษาดุลยภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ
- ✦ เสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค
- ✦ ร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค โลก รวมถึง
องค์กรภาครัฐและที่มีใช้ภาครัฐ

๓.๒.๓ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม แผนย่อยความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านองค์ความรู้พื้นฐาน

เน้นการวิจัยที่สร้างองค์ความรู้พื้นฐานเพื่อการสะสมองค์ความรู้ การต่อยอด
ไปสู่การประยุกต์ใช้ และนวัตกรรมทางเศรษฐกิจหรือนวัตกรรมทางสังคม รวมทั้งการสร้าง
นวัตกรรมเพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์โดยตรง ผ่านการสร้างและ
พัฒนาเทคโนโลยีฐาน เพื่อให้ประเทศไทยเป็นผู้นำระดับนานาชาติในงานวิจัยที่ประเทศไทย
มีความเข้มแข็ง

- ✦ พัฒนางค์ความรู้พื้นฐานและเทคโนโลยีฐาน โดยการส่งเสริมการวิจัย
พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนาความรู้พื้นฐานและเทคโนโลยีฐาน เช่น
เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีวัสดุ นาโนเทคโนโลยี และเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นต้น

- ✦ พัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการโดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และ
ประยุกต์ใช้นวัตกรรม เช่น วิศวกรรม วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ วิทยาศาสตร์ข้อมูล วิทยาศาสตร์
ชีวภาพ เป็นต้น

๓.๒.๔ แผนระดับ ๓ ที่เกี่ยวข้อง

แผนระดับ ๓ ด้านความมั่นคงที่กองทัพอากาศเกี่ยวข้อง เป็นแผนปฏิบัติการ
ครอบคลุมทั้งระยะเวลา ๕ ปี เช่น แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศ
ด้านความมั่นคง ระยะที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ของกระทรวงกลาโหม และแผนปฏิบัติการ
ด้านการปกป้องอธิปไตยและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ ระยะที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)
ของกองทัพไทย เป็นต้น ซึ่งมีเนื้อหาและความเชื่อมโยงกับแผนระดับที่ ๑ และระดับที่ ๒
รวมทั้งโครงการและงบประมาณที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกระทรวงกลาโหมและกองทัพไทย
อยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำ โดยกองทัพอากาศร่วมสนับสนุนการจัดทำ

๓.๓ การพัฒนาศักยภาพทางทหาร

๓.๓.๑ ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการด้านการป้องกันประเทศและด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงกลาโหมให้เป็นที่ไปด้วยความเรียบร้อยเพื่อให้กระทรวงกลาโหมมุ่งสู่องค์กรที่ “มีกองทัพชั้นนำ มีบทบาทสำคัญในด้านความมั่นคง และมีบทบาทนำในการส่งเสริมความมั่นคงของภูมิภาค” โดยยึดถือ ๓ แนวคิดทางยุทธศาสตร์ ได้แก่

✦ **การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง (Security Cooperation)** หมายถึง การพิจารณาใช้ทรัพยากรทางทหารในการสนับสนุนรัฐบาลในการสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจ และองค์การระหว่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงร่วมกัน รักษาความเป็นกลาง ลดเงื่อนไขและโอกาสที่จะนำไปสู่ความขัดแย้ง รวมทั้งป้องกันมิให้ความขัดแย้งขยายขอบเขตจนนอกเหนือการควบคุม โดยยึดมั่นในหลักการแนวความคิดเชิงป้องกัน (Preventive) และต้องอยู่บนพื้นฐานของความมีเกียรติและศักดิ์ศรีในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ และผลประโยชน์ที่ประเทศพึงจะได้รับ

✦ **การผนึกกำลังป้องกันประเทศ (United Defence)** หมายถึง การนำทรัพยากรที่เป็นพลังอำนาจของชาติทุกประเภทในทุกมิติ ทั้งด้านการทหาร การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มาบูรณาการอย่างเป็นระบบตั้งแต่ยามปกติ เพื่อแก้ไขข้อจำกัดของชาติ รวมทั้งชดเชยอำนาจกำลังรบของกองทัพที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องเตรียมการและกระทำอย่างต่อเนื่องทั้งในยามปกติและยามสงคราม

✦ **การป้องกันเชิงรุก (Active Defence)** หมายถึง การจัดเตรียมกำลังเสริมสร้าง พัฒนา และบริหารจัดการทรัพยากรทางทหารทั้งหมด ให้เหล่าทัพมีความพร้อมในการใช้กำลังเพื่อป้องปราม แก้ไขและยุติความขัดแย้งโดยเป็นฝ่ายได้เปรียบ มุ่งเน้นมาตรการด้านการข่าวอย่างต่อเนื่องและเชิงลึก มีระบบแจ้งเตือนและเฝ้าตรวจที่มีประสิทธิภาพ สามารถปฏิบัติการรบได้หนึ่งด้านและป้องกันอีกหนึ่งด้านในเวลาเดียวกัน ใช้การปฏิบัติการยุทธวิธีร่วมเป็นหลัก มีกำลังรบเพื่อป้องกันตนเอง และมุ่งความพยายามให้พื้นที่การรบแตกหักอยู่บริเวณแนวชายแดนทางบก และนอกเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหมกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ จำนวน ๖ ประเด็น ดังนี้

- ๑) การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ
- ๒) การพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

- ๓) การรักษาความมั่นคงของรัฐ
- ๔) การพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน
- ๕) การสร้างความเข้มแข็งภาคประชาชน
- ๖) การปฏิบัติการทางทหารเพื่อรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์แห่งชาติ

๓.๓.๒ ยุทธศาสตร์ทหาร กองทัพอากาศ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ทหาร กองทัพอากาศ ๒๐ ปี กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความพร้อมรบของกองทัพอากาศในการปฏิบัติการหลักในการป้องกันประเทศ พิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ รวมทั้งต้องสามารถสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติ โดยใช้การปฏิบัติการร่วมเชิงรุก เสริมสร้างกองทัพให้เป็นกำลังอเนกประสงค์ที่มีความหลากหลาย พร้อมเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบ ทั้งนี้ยังคงยึดถือแนวคิดทางยุทธศาสตร์จำนวน ๓ แนวคิด ตามยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม ๒๐ ปี และกำหนดวัตถุประสงค์ ๒ ส่วน ได้แก่ วัตถุประสงค์มูลฐานทางทหาร และวัตถุประสงค์เฉพาะทางทหาร ดังนี้

๑) วัตถุประสงค์มูลฐานทางทหาร

- ✦ ป้องกัน รักษาเอกราชอธิปไตย และบูรณาภาพแห่งดินแดนของชาติ
- ✦ ปกป้อง เทิดทูน และพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ✦ ค้ำครองและพิทักษ์รักษาผลประโยชน์แห่งชาติ
- ✦ พัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน และสนับสนุนการแก้ไขปัญหาของชาติในมิติของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ รวมทั้งสร้างความสามัคคีของสังคมในชาติ
- ✦ เสริมความมั่นคงและรักษาความสงบเรียบร้อยบริเวณพื้นที่ชายแดนและพื้นที่ภายในประเทศ
- ✦ ขยายความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศในอาเซียน และมิตรประเทศ
- ✦ ดำรงเกียรติและศักดิ์ศรีของกองทัพอากาศในสังคมโลก

๒) วัตถุประสงค์เฉพาะทางทหาร

- ✦ ป้องกันภัยคุกคามทางทหารได้ทุกรูปแบบและทุกระดับความขัดแย้ง
- ✦ การปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ มิให้มีการล่วงละเมิด
- ✦ การแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้
- ✦ การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาของชาติจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่

✦ การคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติในพื้นที่ขัดแย้งทั้งทางบก ทางทะเล และการใช้ห้วงอากาศ ด้วยการเสริมสร้างขีดความสามารถในการพึ่งพาตนเอง และป้องปรามทางยุทธศาสตร์

✦ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้าน และมิตรประเทศ เพื่อลดความขัดแย้งโดยให้ความสำคัญต่อการเป็นหุ้นส่วนที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกัน โดยเฉพาะการรักษาสมดุลในด้านความสัมพันธ์กับบรรดาประเทศมหาอำนาจ รวมทั้งการดำเนินกิจกรรมที่เอื้อต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

✦ การสนับสนุนภารกิจและการดำเนินกิจกรรมเพื่อสันติภาพและมนุษยธรรมในกรอบของสหประชาชาติ และองค์การระหว่างประเทศ

✦ การปฏิบัติการในสงครามไซเบอร์ (Cyber Warfare) เพื่อให้กองทัพไทยมีขีดความสามารถและมีเสรีในการปฏิบัติการบนมิติไซเบอร์ (Cyber Domain) ทั้งเชิงรับและเชิงรุกตั้งแต่สภาวะปกติ ตลอดจนสามารถบูรณาการและให้การสนับสนุนความมั่นคงไซเบอร์ (Cyber Security) ของประเทศไทยในภาพรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๓.๓ ยุทธศาสตร์ทหารด้านสงครามไซเบอร์กองทัพไทย

ยุทธศาสตร์ทหารด้านสงครามไซเบอร์มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดแนวทางการปฏิบัติการทางทหารในมิติไซเบอร์ของกองทัพไทย ทั้งในการเตรียมกำลังและใช้กำลัง โดยแยกเป็น ๓ ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่

๑) ยุทธศาสตร์การป้องกันเชิงรุกสำหรับปฏิบัติการในมิติไซเบอร์ เสริมสร้างพลังอำนาจทางไซเบอร์ตั้งแต่ในสภาวะปกติ เพื่อปฏิบัติการในมิติไซเบอร์ต่อฝ่ายตรงข้าม หรือบุคคลใด ๆ ที่อาจเป็นภัยคุกคามทางไซเบอร์ โดยการลดทอน ขัดขวาง ระวัง ยับยั้ง หรือเชิงรุกในลักษณะจำกัด (Limited Offensive Action) และการตอบโต้ (Counterattack) อย่างรวดเร็วกรณีถูกโจมตีทางไซเบอร์ รวมทั้งการสร้างตระหนักรู้ทางไซเบอร์ (Cyber Awareness) ให้เท่าทันต่อสถานการณ์ เพื่อการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชา

๒) ยุทธศาสตร์การฝึกกำลังป้องกันประเทศสำหรับปฏิบัติการในมิติไซเบอร์ สร้างความร่วมมือและบูรณาการขีดความสามารถในการปฏิบัติการในมิติไซเบอร์ของทุกภาคส่วนภายในประเทศอย่างเป็นระบบ

๓) ยุทธศาสตร์การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงสำหรับปฏิบัติการในมิติไซเบอร์ เสริมสร้างความร่วมมือในมิติไซเบอร์กับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน และมิตรประเทศ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก

๓.๓.๔ แนวทางการพัฒนากิจการอวกาศของประเทศไทย

- ✦ การบริหารจัดการกิจการอวกาศแห่งชาติให้มีเอกภาพ โดยมีกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นหน่วยงานหลัก
- ✦ การพัฒนากิจการเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ โดยมีกระทรวงกลาโหมเป็นหน่วยงานหลัก
- ✦ การพัฒนาบุคลากรด้านอวกาศ โดยมีสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนและสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาเป็นหน่วยงานหลัก
- ✦ การพัฒนากฎหมายอวกาศและความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยมีกรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยงานหลัก
- ✦ การพัฒนาและสะสมองค์ความรู้อวกาศ โดยมีสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศเป็นหน่วยงานหลัก
- ✦ การใช้อวกาศเพื่อการพัฒนาสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยมีกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศเป็นหน่วยงานหลัก
- ✦ การดำเนินการด้านอวกาศเชิงพาณิชย์ โดยมีสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศเป็นหน่วยงานหลัก

๓.๔ บทบาท หน้าที่ ภารกิจ พันธกิจของกองทัพอากาศ

๓.๔.๑ บทบาท

บทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๖๐ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ “มาตรา ๕๒ รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราชอธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูตและการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วย” ส่งผลให้ กองทัพอากาศ มีบทบาทสำคัญในการใช้ขีดความสามารถกำลังกองทัพอากาศในการปฏิบัติการทางทหารในรูปแบบสงครามและที่ไม่ใช่สงครามให้ประเทศชาติเกิดความปลอดภัย ปราศจากการคุกคามทั้งภายในและภายนอกประเทศ และตอบสนองความต้องการที่นำไปสู่ความกินดีอยู่ดีของประชาชนและความมั่นคงแห่งชาติ

๓.๔.๒ หน้าที่

๑) หน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด

อำนาจหน้าที่ของกองทัพอากาศ กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๒๑ “กองทัพอากาศมีหน้าที่เตรียมกำลัง

กองทัพอากาศ การป้องกันราชอาณาจักร และดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังกองทัพอากาศตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม มีผู้บัญชาการทหารอากาศเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ” โดยพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๘ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม ดังนี้

✦ พิทักษ์รักษาเอกราช และความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรจากภัยคุกคามทั้งภายนอกและภายในราชอาณาจักร ปราบปรามการกบฏและการจลาจล โดยจัดให้มีและใช้กำลังทหารตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือตามที่มีกฎหมายกำหนด

✦ พิทักษ์รักษา ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ ตลอดจนสนับสนุนภารกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์

✦ ปกป้อง พิทักษ์รักษาผลประโยชน์แห่งชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคง ตลอดจนสนับสนุนภารกิจอื่นของรัฐในการพัฒนาประเทศ การป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติ และการช่วยเหลือประชาชน

✦ ศึกษา วิจัย พัฒนา และดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ และด้านกิจการอวกาศ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนภารกิจของกระทรวงกลาโหม และความมั่นคงของประเทศ

✦ ปฏิบัติการอื่นที่เป็นการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงครามเพื่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือปฏิบัติการอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่มีกฎหมายกำหนดหรือตามมติคณะรัฐมนตรีการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและแก้ไขปัญหาสังคม

๒) หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

✦ การปฏิบัติการกิจนานาชาติ ได้แก่ การปฏิบัติการเพื่อสันติภาพภายใต้กรอบของสหประชาชาติและ/หรือพันธมิตร การปฏิบัติการเพื่อมนุษยธรรมและการปฏิบัติการเพื่อบรรเทาสาธารณภัย/ภัยพิบัติร่วมกับนานาชาติ และ/หรือ องค์กรสากล

✦ การเป็นศูนย์กลางการบินในภูมิภาค ได้แก่ การผลิตบุคลากรด้านการบินและเกี่ยวข้องกับการบิน การดำรงและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการบิน การค้นหาและช่วยชีวิตทางพลเรือน ศูนย์ฝึกการบิน การควบคุมเส้นทางการบินและการควบคุมการบิน และศูนย์กลางการซ่อมบำรุงอากาศยานในระดับภูมิภาค

✦ การแก้ปัญหาสำคัญของชาติ ได้แก่ ปัญหายาเสพติด โรคเอดส์ ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัญหาหมอกควัน/ไฟป่า ภัยแล้ง และการบรรเทาสาธารณภัย

✦ การผนึกพลังร่วมกับกำลังอำนาจของชาติด้านอื่น ๆ ได้แก่ ปฏิบัติภารกิจสนับสนุนกิจกรรมการเมือง การบินรับ-ส่งคณะรัฐมนตรีและบุคคลสำคัญ

การขนส่งลำเลียงสินค้า เพื่อสนับสนุนภาคเศรษฐกิจในการดำเนินโครงการความร่วมมือ แลกเปลี่ยนวิชาการ และเทคโนโลยีกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน เพื่อสร้างองค์ความรู้ ด้านการบินของชาติให้ทันสมัย และการสร้างขวัญและความแข็งแกร่งทางสังคมจิตวิทยา ให้กับประเทศ ในด้านการบรรเทาสาธารณภัย การดำเนินโครงการตามพระราชดำริ การรักษาพยาบาล การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมกับประชาชน ในการเทิดพระเกียรติและอื่น ๆ

✦ การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ได้แก่ การให้บริการที่มีคุณภาพ การให้ประชาชนมีส่วนร่วม การปรับปรุงกลไกที่ใช้ในการบริหารจัดการองค์การ การปรับปรุง โครงสร้างองค์การ และการพัฒนาศักยภาพของกำลังพล

๓.๔.๓ ภารกิจ

๑) ภารกิจตามกฎหมาย

กองทัพอากาศมีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพอากาศ และการป้องกัน ราชอาณาจักร พร้อมการพัฒนาประเทศและแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดความขัดแย้งในระดับต่าง ๆ โดยดำรงระดับความพร้อมของขีดความสามารถอยู่ตลอดเวลา ด้วยการจัดหาอาวุธ ยุทโธปกรณ์ซึ่งมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อเสริมสร้างศักยภาพกำลังทางอากาศให้มีคุณภาพ รวมถึงการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับมิตรประเทศ และให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อภารกิจตามกฎหมาย โดยเฉพาะในการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ และการพัฒนา ประเทศตามแนวคิดทางยุทธศาสตร์

๒) ภารกิจตามที่ได้รับมอบหมาย

กองทัพอากาศดำรงความพร้อมปฏิบัติการทั้งในส่วนของยุทธโธปกรณ์ ที่ทันสมัย สามารถปฏิบัติงานร่วมกับต่างประเทศได้ ตลอดจนเตรียมกำลังพลในรูป ของหน่วยบิน/หน่วย-ชุดปฏิบัติการ/เจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญประเภทต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติ ภารกิจที่ได้รับมอบหมายร่วมกับต่างประเทศ ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นอย่างเป็นลำดับ ได้แก่ การรักษาสันติภาพ การช่วยเหลือมนุษยธรรม และการบรรเทาภัยพิบัติ

๓.๔.๔ พันธกิจ

๑) เตรียมความพร้อม

กองทัพอากาศต้องเตรียมความพร้อมเพื่อปฏิบัติการกิจภายใต้การจัด โครงสร้างกำลังรบและส่วนสนับสนุนที่เหมาะสมภายใต้การบริหารจัดการ การฝึกอบรม การพัฒนากำลังพล และการจัดหาอาวุธยุทธโธปกรณ์ ให้สามารถวางกำลังหน่วยปฏิบัติการ ในระดับต่าง ๆ ได้อย่างเต็มความสามารถ โดยกองทัพอากาศแบ่งกลุ่มฐานที่ตั้งเป็นฐานบิน ปฏิบัติการหลัก ฐานบินปฏิบัติการหน้า ฐานบินปฏิบัติการกิจพิเศษ และฐานบินปฏิบัติการสำรอง รวมถึงการประกอบกำลังที่มีหน่วยตัดสินใจ โดยมีศูนย์ปฏิบัติการในแต่ละระดับ

สามารถบัญชาการและควบคุมตามที่ได้รับมอบอำนาจ เพื่ออำนวยความสะดวกการปฏิบัติการใช้กำลัง กองทัพอากาศทั้งในประเทศและนอกประเทศ

๒) ใช้กำลัง

กองทัพอากาศมีพันธกิจในการใช้กำลังกองทัพอากาศตั้งแต่ในยามปกติ คือ การเฝ้าตรวจระวังภัยทางอากาศ ซึ่งรวมถึงการควบคุมเส้นทางสัญจรเข้าออกรอบประเทศ รวมทั้งการใช้กำลังเพื่อสนับสนุนงานด้านความมั่นคงภายใน และการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติ ในยามวิกฤตต่าง ๆ ตลอดจนการพัฒนาประเทศและการช่วยเหลือประชาชน เช่น การต่อต้านอาชญากรรม การปราบปรามยาเสพติด การสำรวจและรักษาทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การบรรเทาสาธารณภัย การฟื้นฟูภัยพิบัติ การลำเลียงผู้ป่วยทางอากาศ และการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานและเรือที่ประสบภัย เป็นต้น และในยามสงคราม กองทัพอากาศต้องพร้อมที่จะใช้กำลังกองทัพอากาศในการดำเนินกลยุทธ์ร่วมกับหน่วยกำลังอื่น ๆ ทั้งในการป้องกันประเทศ การพิทักษ์ผลประโยชน์แห่งชาติ และการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ในทุกระดับ

๓.๔.๕ บทบาท หน้าที่ และภารกิจด้านความมั่นคงในมิติอื่น ๆ

๑) มิติไซเบอร์ (Cyber Domain)

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็ว รวมทั้ง การเกิดขึ้นของภัยคุกคามในมิติไซเบอร์ทั้งในรูปแบบการจารกรรมข้อมูล และการโจมตี เพื่อทำลายล้าง ล้วนก่อให้เกิดผลกระทบและความเสียหายในวงกว้าง หลายประเทศมีการจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง และกำหนดเป็นมิติหนึ่งในการปฏิบัติการด้านความมั่นคงของชาติ โดยยุทธศาสตร์ไซเบอร์เพื่อการป้องกันประเทศ และยุทธศาสตร์ด้านสงครามไซเบอร์กองทัพไทย กำหนดให้เหล่าทัพต้องมีขีดความสามารถ ดังนี้

- ✦ การป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์
- ✦ พัฒนาและใช้ประโยชน์จากขีดความสามารถทางไซเบอร์

ในการปฏิบัติการทางทหาร

- ✦ ร่วมมือกับหน่วยงานภายในเพื่อการผนึกกำลังป้องกันประเทศ

กองทัพอากาศจำเป็นต้องพัฒนาขีดความสามารถด้านไซเบอร์ให้มีความพร้อมในการเผชิญกับภัยคุกคามด้านไซเบอร์ รวมทั้งการพัฒนาระบบเครือข่ายให้มีความแข็งแกร่ง (Robustness) และปลอดภัย (Security)

๒) มิติอวกาศ (Space Domain)

เทคโนโลยีอวกาศเป็นเทคโนโลยีที่มีศักยภาพในการสนับสนุนการปฏิบัติการกิจด้านความมั่นคงของเหล่าทัพ ทั้งการปฏิบัติการภายในประเทศ และการปฏิบัติการร่วม/ผสมกับต่างประเทศอย่างสมบูรณ์และไร้ขีดจำกัด เช่น การสังเกตการณ์ห้วงอวกาศ การตรวจการณ์ทางอวกาศ และการสื่อสารและโทรคมนาคม เป็นต้น ทั้งนี้ กระทรวงกลาโหมเป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนากิจการอวกาศเพื่อความมั่นคงตามแนวทางการพัฒนากิจการอวกาศของประเทศไทย โดยกำหนดเป้าหมายให้ใช้อวกาศเป็นพื้นที่ปฏิบัติการด้านความมั่นคงเพื่อพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของชาติ บูรณาการ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอวกาศเพื่อความมั่นคงและสามารถพัฒนาสู่การพึ่งพาตนเอง ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีอวกาศเพื่อความมั่นคงอย่างเพียงพอ

กองทัพอากาศจำเป็นต้องพัฒนาขีดความสามารถด้านอวกาศ เพื่อให้ตอบรับกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนากิจการอวกาศของประเทศและของกระทรวงกลาโหม โดยใช้ขีดความสามารถทางอวกาศในการสังเกตการณ์ห้วงอวกาศ (Space Observation) การตรวจการณ์ทางอวกาศ (Space Surveillance) และการป้องกันทางอวกาศ (Space Defense) ตลอดจนการสื่อสารและโทรคมนาคมทางอวกาศเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการกิจ และเพิ่มศักยภาพด้านการรบของกองทัพและของประเทศในภาพรวม

บทที่ ๔ ทิศทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ

การปฏิบัติการทางอากาศตามที่กำหนดในหลักนิยมกองทัพอากาศ ได้แก่ การปฏิบัติการทางอากาศยุทธศาสตร์ การปฏิบัติการทางอากาศยุทธวิธี และการป้องกันทางอากาศ เป็นขีดความสามารถหลักของกองทัพอากาศที่ต้องดำรงไว้และมีอจลละเอียด เนื่องจากมีเพียงกองทัพอากาศเพียงส่วนราชการเดียวที่มีภารกิจและศักยภาพที่จะดำเนินการได้ เพื่อป้องกันราชอาณาจักรและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ

นอกจากการปฏิบัติการในมิติทางอากาศ กองทัพอากาศตระหนักถึงภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็วในมิติอื่น ๆ ได้แก่ มิติไซเบอร์ และมิติอวกาศ จึงจำเป็นต้องพัฒนาขีดความสามารถในมิติดังกล่าวเพิ่มเติม โดยยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓ ยังคงดำรงการพัฒนาขีดความสามารถในมิติไซเบอร์ รวมทั้งวางรากฐานสำคัญในการพัฒนาขีดความสามารถในมิติอวกาศอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการในมิติทางอากาศ และเตรียมความพร้อมในการป้องกันภัยคุกคามในมิติดังกล่าวทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

๔.๑ พลังขับเคลื่อนการพัฒนาตามยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ

การพัฒนากองทัพอากาศตามยุทธศาสตร์จำเป็นต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับธรรมชาติ คุณลักษณะ และข้อจำกัดของกำลังทางอากาศ รวมทั้งทรัพยากรที่มีในครอบครอง และเทคโนโลยี ทั้งนี้ พลังขับเคลื่อนการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ซึ่งเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ ได้แก่ กำลังพลเป็นแกนนำ และเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการพัฒนา

๔.๑.๑ กำลังพล

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว เช่น อากาศยานไร้คนขับ การสื่อสารและโทรคมนาคม และเทคโนโลยีอัตโนมัติ เป็นต้น ส่งผลให้การเตรียมและใช้กำลังของกองทัพอากาศในการปฏิบัติการกิจเปลี่ยนแปลงไป กองทัพอากาศต้องการกำลังพลและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพิ่มมากขึ้น จึงจำเป็นต้องสรรหา คัดเลือก และพัฒนาบุคลากรของกองทัพอากาศในทุกระดับให้มีความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญเกี่ยวกับเทคโนโลยี เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างองค์กรให้เหมาะสม

การปลูกฝังค่านิยมและการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดีช่วยส่งเสริมให้กำลังพลกองทัพอากาศตระหนักและมีเป้าหมายในการพัฒนากองทัพอากาศร่วมกัน มีความเข้าใจในแนวทางการพัฒนากองทัพอากาศ ทั้งนี้ กำลังพลต้องให้ความสำคัญและปฏิบัติ

ตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง เพื่อพัฒนากองทัพอากาศมุ่งสู่เป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

๔.๑.๒ เทคโนโลยี

กองทัพอากาศมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับเทคโนโลยีอย่างแนบแน่น รวมทั้งการพัฒนาตามแนวความคิดการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางที่บูรณาการอย่างเป็นระบบ เทคโนโลยีเป็นจุดก่อกำเนิดคุณภาพและเป็นเครื่องมือสนับสนุนกำลังกองทัพอากาศให้เกิดการทวีกำลัง เทคโนโลยีที่ทันสมัยของกองทัพอากาศจะต้องนำไปสู่กระบวนการตัดสินใจ เพื่อให้การใช้กำลังอย่างถูกต้อง เหมาะสม และทันเวลา

ข้อจำกัดในการคิดค้น พัฒนา และสร้างเทคโนโลยีหรืออาวุธยุทโธปกรณ์สมัยใหม่ด้วยตนเอง จึงจำเป็นต้องดำเนินการจัดหาจากต่างประเทศ กอปรกับข้อจำกัดด้านงบประมาณ ทำให้ไม่สามารถจัดหาเครื่องมือหรืออาวุธยุทโธปกรณ์ที่มีเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ทั้งหมด จึงมีโครงสร้างกำลังรบที่เป็นการผสมผสานระหว่างอาวุธยุทโธปกรณ์แบบเดิมและแบบใหม่ กองทัพอากาศจึงต้องวางแผนและบริหารการใช้เครื่องมือหรืออาวุธยุทโธปกรณ์แบบเดิมที่มีอยู่ให้สามารถปฏิบัติการกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่ไปกับการพิจารณาความจำเป็นและความคุ้มค่าในการจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์แบบใหม่ซึ่งใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้งาน รวมทั้งต้องพัฒนาและบูรณาการแนวความคิดในการปฏิบัติการกิจด้วยเทคโนโลยีแบบเดิมและแบบใหม่ ให้สอดคล้องกันอย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๒ หลักการสำคัญในการพัฒนา

๔.๒.๑ การปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO)

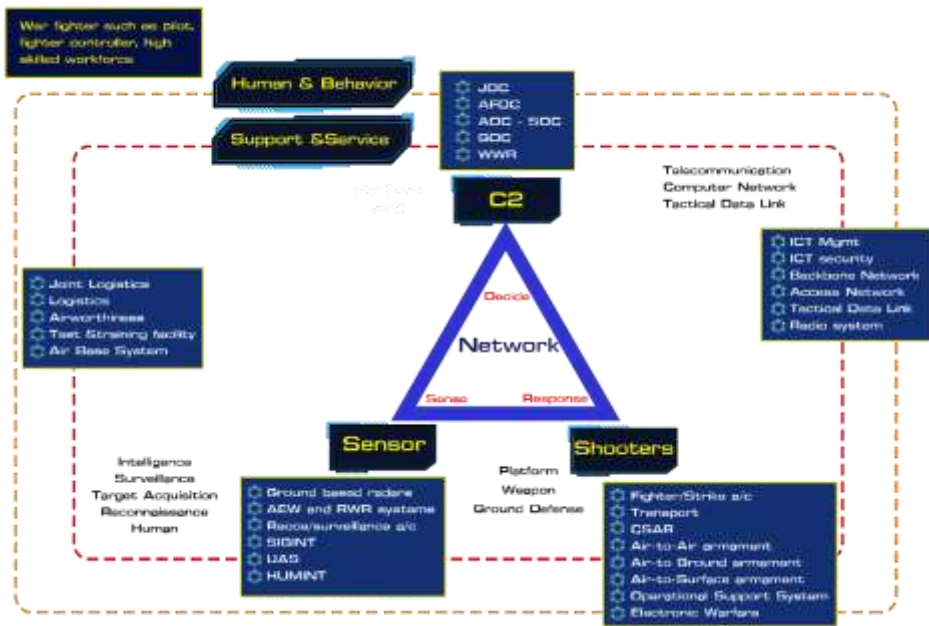
กองทัพอากาศเชื่อมั่นว่าการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) จะทำให้การปฏิบัติการกิจของกองทัพอากาศมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งเป็นการเพิ่มความรวดเร็วของวงรอบการตัดสินใจ (Observe-Orient-Decide-Act : OODA Loop) โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร (Information) และความตระหนักรู้สถานการณ์ (Situation Awareness) ร่วมกันผ่านระบบเครือข่าย (Network) ที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้บังคับบัญชามีข้อมูลถูกต้อง ครบถ้วน สามารถตัดสินใจและสั่งการไปยังผู้ปฏิบัติ/หน่วยปฏิบัติ (Shooter) ได้ถูกต้อง และทันเวลา นอกจากนี้ ข้อมูลข่าวสารและความตระหนักรู้สถานการณ์ร่วมกัน ยังช่วยเพิ่มขีดความสามารถให้แก่ผู้ปฏิบัติ/หน่วยปฏิบัติเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ สามารถปฏิบัติการกิจได้หลากหลาย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓ จึงมุ่งพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) ให้ครอบคลุมทั้ง ๓ มิติ ดังแสดงในรูปภาพที่ ๔ - ๑ โดยมีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

- ✦ การบัญชาการและควบคุม (Command and Control : C2)
- ✦ ระบบตรวจจับ (Sensor)
- ✦ ผู้ปฏิบัติ/หน่วยปฏิบัติ (Shooter)
- ✦ ระบบเครือข่าย (Network)
- ✦ การสนับสนุนและบริการ (Support and Service)
- ✦ บุคลากรและพฤติกรรมกรปฏิบัติงาน (Human & Behavior)

รูปที่ ๔ - ๑ องค์ประกอบการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง

การปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) มีระบบเครือข่าย (Network) เป็นองค์ประกอบหลักในการเชื่อมต่อการบัญชาการและควบคุม (C2) ระบบตรวจจับ (Sensor) และผู้ปฏิบัติ/หน่วยปฏิบัติ (Shooter) เพื่อการปฏิบัติการกิจทั้ง ๓ มิติ ซึ่งทั้ง ๔ องค์ประกอบดังกล่าวต้องได้รับการสนับสนุนจากอีก ๒ องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ การสนับสนุนและบริการ (Support and Service) และบุคลากรและพฤติกรรมกรปฏิบัติงาน (Human and Behavior) ดังแสดงในรูปภาพที่ ๔ - ๒

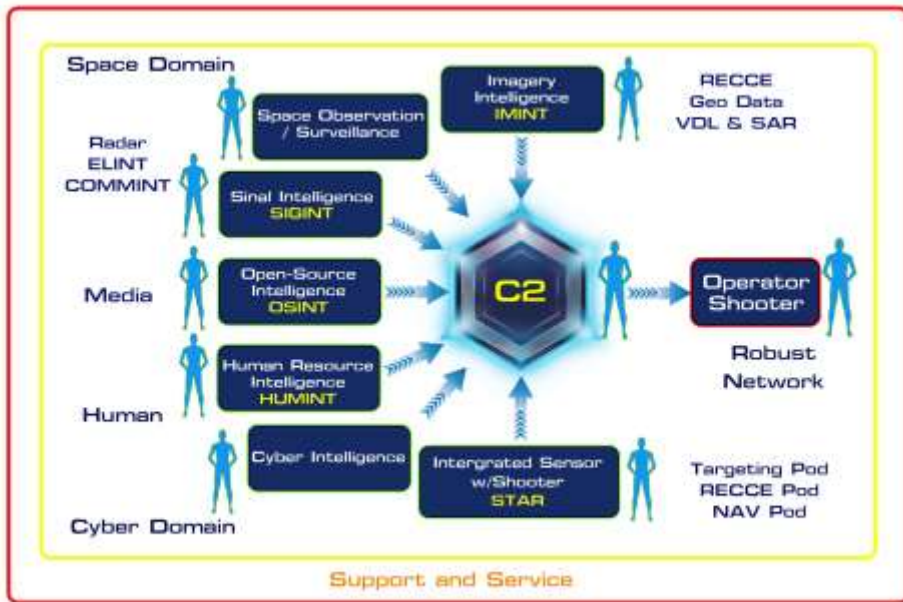
รูปที่ ๔ - ๒ การพัฒนาการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง

๔.๒.๒ แนวทางการพัฒนากองทัพอากาศ

✦ การเสริมสร้างขีดความสามารถการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางด้านการรบ (RTAF NCO Combat Related Function)

เพื่อพัฒนากองทัพอากาศมุ่งสู่กองทัพอากาศที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCAF) โดยมุ่งเน้นการพัฒนาองค์ประกอบการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางด้านการรบ (RTAF NCO Combat Related Function) เป็นหลัก โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อให้กองทัพอากาศสามารถพัฒนาได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยจัดทำ “แผนแม่บท การพัฒนาขีดความสามารถการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางของกองทัพอากาศ (RTAF NCO Master Plan)”

การพัฒนาในส่วนนี้จำเป็นต้องพิจารณาแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพอากาศเพื่อรองรับการปฏิบัติงานในอนาคตให้เหมาะสม รวมทั้งสรรหาและพัฒนา กำลังพลที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ ดังแสดงในรูปภาพที่ ๔ - ๓

รูปที่ ๔ - ๓ RTAF NCO Combat Related Function

๑) บุคลากรด้านการบัญชาการและควบคุม (C2)

- ⊕ Decision Makers
- ⊕ Fighter Controllers

๒) บุคลากรด้านระบบตรวจจับ (Sensor)

- ⊕ Radar Operators
- ⊕ UAS Internal Pilots
- ⊕ UAS External Pilots

๓) บุคลากรด้านผู้ปฏิบัติ (Shooter)

- ⊕ Pilots : System Managers & Tactical Decision Makers
- ⊕ Ground Based Air Defense (GBAD) Operators
- ⊕ Special Forces

๔) บุคลากรด้านเครือข่าย (Network)

- ⊕ Network Managers
- ⊕ Network Security Managers

๕) บุคลากรด้านการสนับสนุนและบริการ (Support and Service)

- ⊕ Aircraft Maintenance

- ⊕ Operational Support System (OSS)
- ⊕ Integrated Training System (ITS)
- ⊕ Software Engineers

๖) บุคลากรที่มีความชำนาญหรือเชี่ยวชาญพิเศษเฉพาะ (Subject Matter Expert : SMEE)

- ⊕ Electronic Warfare (EW)
- ⊕ Tactical Data Link (TDL)
- ⊕ Geographical Data
- ⊕ Air IMINT (Imagery Intelligence) – AIRIX
- ⊕ Software Integration
- ⊕ Cyber Operation
- ⊕ Space Operation

✦ การพัฒนากองทัพอากาศให้ทันสมัยโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน (Organization and Management Modernization)

เพื่อพัฒนากองทัพอากาศในภาพรวมให้มีความทันสมัย มีความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจ สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งสู่กองทัพอากาศดิจิทัลที่ทันสมัย (Modernized DAF) การพัฒนาในส่วนนี้ที่มีได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางด้านการรบ (RTAF NCO Combat Related Function) แต่เป็นการพัฒนาการปฏิบัติงานในส่วนอื่น ๆ ซึ่งมีความสำคัญในการสนับสนุนการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) โดยจัดทำ “แผนแม่บทกองทัพอากาศ (RTAF Master Plan)” ประกอบด้วย ด้านกำลังพล ด้านการข่าว ด้านยุทธการและการฝึก ด้านส่งกำลังบำรุง ด้านกิจการพลเรือน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการวิจัยและพัฒนาการรบ

๔.๒.๓ ขีดความสามารถแบบอเนกประสงค์ (Multi-purpose)

ขีดความสามารถและกำลังกองทัพอากาศมีลักษณะเป็นแบบอเนกประสงค์ สามารถใช้งานได้หลากหลายรูปแบบ ซึ่งนอกจากใช้ในการป้องกันประเทศจากภัยคุกคามทางทหารแล้ว ยังสามารถใช้งานเพื่อรับมือกับภัยคุกคามด้านความมั่นคงแบบอื่น ๆ ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน กอปรกับข้อจำกัดด้านงบประมาณ กองทัพอากาศจำเป็นต้องพัฒนาขีดความสามารถกำลังทางอากาศให้มีความเป็นอเนกประสงค์มากขึ้น ทั้งด้านกำลังพล การพัฒนาขีดความสามารถยุทธโศปกรณ์เดิมที่มีใช้งาน และการจัดหา

ยุทธโศปกรณ์ใหม่ รวมทั้งต้องบริหารจัดการกำลังกองทัพอากาศโดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อการช่วยเหลือประชาชน และสนับสนุนการพัฒนาประเทศ

๔.๒.๔ การพัฒนาขีดความสามารถด้านการส่งกำลังบำรุง

ระบบส่งกำลังบำรุงถือเป็นเส้นเลือดหลักในการปฏิบัติการกิจของกองทัพอากาศ การวางแผนและบริหารจัดการด้านการส่งกำลังบำรุงให้มีประสิทธิภาพ จะทำให้การใช้งานยุทธโศปกรณ์มีความคุ้มค่า การปรับปรุงพัฒนาระบบคลังให้มีประสิทธิภาพ บริหารจัดการอย่างเหมาะสม สามารถวิเคราะห์และคาดคะเนเพื่อเตรียมการจัดหาอะไหล่ล่วงหน้า รวมทั้งการนำเทคโนโลยีมาใช้ในระบบการส่งกำลังบำรุง

๔.๒.๕ ขีดความสามารถที่พอเพียงและพึ่งพาตนเอง

การพัฒนาเทคโนโลยีทางทหารเป็นไปอย่างรวดเร็วแบบก้าวกระโดด รวมทั้งภัยคุกคามมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงรูปแบบอย่างรวดเร็ว กองทัพอากาศจึงต้องพัฒนาขีดความสามารถให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีและภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลงไป บนพื้นฐานของความพอเพียง พิจารณายุทธโศปกรณ์ที่เหมาะสมสอดคล้องกับแนวความคิดในการปฏิบัติการ รวมทั้งปลดประจำการหรือปรับลดยุทธโศปกรณ์ที่ล้าสมัย ตลอดจนสนับสนุนการพึ่งพาตนเองในแนวทางต่าง ๆ เช่น แนวทางการส่งกำลังบำรุงแบบใหม่ กลุ่มผู้ใช้งาน (User Group) และการส่งเสริมบริษัทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย เป็นต้น

๔.๒.๖ การจัดหาพร้อมการพัฒนา (Purchase and Development : P&D)

กองทัพอากาศยึดหลักการจัดหาพร้อมการพัฒนา (P&D) เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งพิจารณาให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีและส่งเสริมให้กองทัพอากาศสามารถพัฒนาขยายผล และต่อยอดได้เอง รวมทั้งการส่งเสริมให้บริษัทอุตสาหกรรมในประเทศที่มีศักยภาพ และมีมาตรฐาน มีส่วนร่วมในการพัฒนายุทธโศปกรณ์ เช่น ชิ้นส่วนอะไหล่ ซอฟต์แวร์ ระบบปฏิบัติการบิน และการทดสอบติดตั้งและใช้งานระบบอาวุธกับอากาศยาน เป็นต้น รวมทั้งการส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์ Maintenance Repair and Overhaul (MRO) ภายในประเทศ ตลอดจนการพิจารณาเพื่อมีสิทธิ์อย่างสมบูรณ์ในการพัฒนา ขยายผล และต่อยอดเพื่อใช้งานภายในกองทัพอากาศในอนาคต ทั้งการพัฒนาโดยกองทัพอากาศเอง หรือการจ้างหน่วยงานหรือบริษัทเอกชนในประเทศในการพัฒนาตามความต้องการของกองทัพอากาศ

๔.๓ วิสัยทัศน์

การกำหนดวิสัยทัศน์ต้องมีความชัดเจน ความท้าทาย และความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติ ตลอดจนระบุกรอบระยะเวลาในการพัฒนาที่ชัดเจน และสามารถประเมินผลได้ โดยยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓ ยังคงดำรงความมุ่งหมายในการพัฒนาสู่

“กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค” (One of the Best Air Forces in ASEAN)

กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค หมายถึง กองทัพอากาศที่มีขีดความสามารถในการปฏิบัติการภารกิจที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีขีดความสามารถที่เพียงพอในทุกมิติ มีการพัฒนาเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคง เทคโนโลยี และภัยคุกคามทั้งในปัจจุบันและที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนเป็นกองทัพอากาศที่มีขีดความสามารถในทุกมิติอยู่ในระดับ ๑ ใน ๓ ของภูมิภาคอาเซียน

๔.๔ แผนที่ยุทธศาสตร์

การกำหนดแผนที่ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ดำเนินการโดยการวิเคราะห์หน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๖๐ หมวด ๕ มาตรา ๕๒ (ดังรูปที่ ๔ - ๔) รวมทั้งพิจารณาการถ่ายทอดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาสำคัญที่เกี่ยวข้องจากยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แล้วจึงกำหนดแผนที่ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ (ดังรูปที่ ๔ - ๕)

รูปที่ ๔ - ๕ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ มาตรา ๕๒ และ ๕ ประเด็นยุทธศาสตร์ตามยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ

รูปที่ ๔ - ๕ แผนที่ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ

๔.๕ ขอบเขตและกรอบระยะเวลาในการพัฒนา

๔.๕.๑ ขอบเขตการพัฒนา

ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓ ยังคงดำรงการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสู่กองทัพอากาศดิจิทัลที่ทันสมัย (Modernized DAF) และการพัฒนาสู่กองทัพอากาศที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCAF) เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายในการพัฒนาสู่ “กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค (One of the Best Air Forces in ASEAN)” โดยกำหนดขอบเขตการพัฒนาที่สำคัญ (ดังรูปที่ ๔ - ๖) ดังนี้

✦ การพัฒนาสู่กองทัพอากาศดิจิทัลที่ทันสมัย

เป็นการดำเนินการเพิ่มเติมและต่อเนื่องเพื่อพัฒนากองทัพอากาศในทุกภาคส่วนให้ก้าวสู่กองทัพอากาศดิจิทัลที่ทันสมัย (Modernized DAF) ซึ่งเป็นการพัฒนาพื้นฐานเทคโนโลยีดิจิทัลให้การปฏิบัติการในทุกด้านของกองทัพอากาศเป็นไปอย่างรวดเร็วเหมาะสม ทันตามความต้องการในทุกสถานการณ์ อันเป็นพื้นฐานของการพัฒนาสู่การปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) รวมทั้งเป็นการพัฒนาให้กองทัพอากาศมีความทันสมัยโดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการและการปฏิบัติงานของกองทัพอากาศ

✦ การพัฒนาสู่กองทัพอากาศที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง

เป็นการมุ่งพัฒนาการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางด้านการรบ (RTAF NCO Combat Related Function) โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย และจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาอย่างชัดเจน ทำให้สามารถพัฒนาสู่กองทัพอากาศที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCAF) ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดกรอบระยะเวลาในการดำเนินการคู่ขนานไปกับการพัฒนาสู่กองทัพอากาศดิจิทัลที่ทันสมัย (Modernized DAF)

✦ การขับเคลื่อนกองทัพอากาศไปสู่ “กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค”

โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและแนวความคิดการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) ในการปฏิบัติการรบและที่มิใช่การรบ เพื่อตอบสนองต่อภัยคุกคามทุกรูปแบบ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเอง และพัฒนาเป็นกองทัพอากาศที่มีขีดความสามารถอยู่ในระดับ ๑ ใน ๓ ของภูมิภาคอาเซียน

รูปที่ ๔ - ๖ ขอบเขตการพัฒนายุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

๔.๕.๒ กรอบระยะเวลาการพัฒนา

กองทัพอากาศกำหนดกรอบระยะเวลาการพัฒนาระยะยาว ๒๐ ปี โดยมีรายละเอียดการพัฒนาของแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ในแผนแม่บทการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางของกองทัพอากาศ (RTAF NCO Master Plan) และแผนแม่บทกองทัพอากาศ (RTAF Master Plan) ซึ่งประกอบด้วย กลยุทธ์ ตัวชี้วัดกลยุทธ์ แนวทางการพัฒนา แผนงาน โครงการ และงบประมาณ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถดำเนินการตามกลยุทธ์ รวมทั้งสอดคล้องตามงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร และสามารถมุ่งสู่เป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม กองทัพอากาศจึงแบ่งกรอบระยะเวลาในการพัฒนาออกเป็น ๔ ระยะ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ และยุทธศาสตร์ทหาร

- ✦ ระยะที่ ๑ พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๕
- ✦ ระยะที่ ๒ พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
- ✦ ระยะที่ ๓ พ.ศ.๒๕๗๑ - ๒๕๗๕
- ✦ ระยะที่ ๔ พ.ศ.๒๕๗๖ - ๒๕๘๐

๔.๕.๓ ประเด็นยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓ กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์บนพื้นฐานของกรอบภารกิจของกองทัพอากาศ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนี้

- ✦ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ พיתักษรักษาและเท็ดทุนสถาบันพระมหากษัตริย์
- ✦ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ เสริมสร้างสมรรถนะและความพร้อมในการป้องกันประเทศและรักษาคผลประโยชน์แห่งชาติ
- ✦ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ รักษาความมั่นคงของรัฐ
- ✦ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ช่วยเหลือประชาชนและบรรเทาสาธารณภัย
- ✦ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ สนับสนุนการพัฒนาประเทศ

๔.๕.๔ ทิศทางการพัฒนากองทัพอากาศในแต่ละระยะ

การพัฒนากองทัพอากาศตามยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ แบ่งออกเป็น ๓ มิติสำคัญ ได้แก่ มิติทางอากาศ (Air Domain) มิติไซเบอร์ (Cyber Domain) มิติอวกาศ (Space Domain) โดยมุ่งพัฒนาให้เกิดความต่อเนื่องและสอดคล้องในแต่ละระยะ ดังแสดงในตารางที่ ๔ - ๑, ๔ - ๒ และ ๔ - ๓

ตารางที่ ๔ - ๑ ทิศทางการพัฒนามิติทางอากาศ (Air Domain)

ทิศทางการพัฒนามิติทางอากาศ (Air Domain)			
๒๕๖๓-๒๕๖๕	๒๕๖๖-๒๕๗๐	๒๕๗๑-๒๕๗๕	๒๕๗๖-๒๕๘๐
☐ เสริมสร้างยุทธโศปกรณ์ที่ทันสมัย (State of the Art Weapons) ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ตามแนวทางการจัดหาพร้อมการพัฒนา (Purchase and Development: P&D) ☐ ส่งเสริมและสรรหากำลังพลที่มีขีดความสามารถในลักษณะสหวิทยาการและสามารถทำงาน Cross Function และ Multi-Domain ☐ เสริมสร้างขีดความสามารถของกำลังพลด้านกำลังรบ (Warfighter) และสร้างการทำงานเป็นทีม ☐ วางรากฐานการพัฒนา Fighter Weapon School ☐ ทบทวนและปรับปรุงขอบเขตการปฏิบัติการกิจด้าน ISR โดยมุ่งเน้นบูรณาการทั้งมิติทางอากาศ มิติไซเบอร์ และมิติอวกาศ ☐ ทบทวนและยกระดับขีดความสามารถด้านการส่งกำลังบำรุงให้ทันสมัยและจัดทำซอฟต์แวร์ระบบส่งกำลังและซ่อมบำรุงแบบบูรณาการ ☐ ดำรงระบบบัญชาการและควบคุมในลักษณะ System of Systems และมุ่งสู่การเป็น Multi-Domain การเป็นเจ้าของสิทธิ์โดยกองทัพอากาศ ☐ ศึกษาและวิเคราะห์เทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีศักยภาพรองรับภารกิจของ ทอ. เช่น Big Data, AI and Robot และริเริ่มประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในทางทหาร	☐ เติบโตยุทธโศปกรณ์ที่ทันสมัย (State of the Art Weapons) ตามแนวทางการจัดหาพร้อมการพัฒนา (P&D) ☐ พัฒนากำลังพลให้มีขีดความสามารถในลักษณะสหวิทยาการและสามารถทำงาน Cross Function และ Multi-Domain ☐ รวบรวมองค์ความรู้ด้านการยุทธจาก Fighter Weapon school และทดสอบการใช้กำลังกองทัพอากาศ และการฝึกพร้อม/ผสม ☐ เติบโตขีดความสามารถด้าน ISR ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยสามารถเชื่อมโยงข้อมูลในทุกมิติได้อย่างไร้รอยต่อ ☐ ประยุกต์ใช้ซอฟต์แวร์ระบบส่งกำลังและซ่อมบำรุงแบบบูรณาการในทุกหน่วยกำลังรบของกองทัพอากาศ ☐ บูรณาการระบบส่งกำลังและซ่อมบำรุงในทุกยุทธโศปกรณ์โดยมุ่งเน้นการพึ่งพาตนเอง ☐ ส่งเสริมการเพิ่มขีดความสามารถในภาพรวมตามโดยคำนึงถึง Commonality ☐ กำหนดจุดเน้นในการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ และการประยุกต์ใช้ในทางทหาร	☐ ดำรงการใช้งานยุทธโศปกรณ์ที่ทันสมัย (State of the Art Weapons) ตามแนวทางการจัดหาพร้อมการพัฒนา (P&D) ☐ ดำรงขีดความสามารถ/ความรู้ของกำลังพล และกำลังพลด้านกำลังรบ (Warfighter) ให้ปฏิบัติงานอย่างชาญฉลาด ☐ ยกระดับ Fighter Weapon School เพื่อการดำรงขีดความสามารถทางยุทธวิธีและการปฏิบัติการยุทธอย่างยั่งยืน ☐ ดำรงขีดความสามารถด้าน ISR เติบโตแบบทั้งทางอากาศและอวกาศ (Air and Space) ☐ เริ่มการใช้งานปัญญาประดิษฐ์กับระบบส่งกำลังและซ่อมบำรุงแบบบูรณาการในหน่วยงานหลัก ☐ บูรณาการขีดความสามารถด้านการส่งกำลังบำรุง และศึกษาแนวทางการส่งกำลังบำรุงร่วม ☐ ส่งเสริมการเพิ่มขีดความสามารถในภาพรวมโดยคำนึงถึง Commonality ☐ บูรณาการเทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีศักยภาพเข้ากับปฏิบัติการทางอากาศ	☐ ดำรงการใช้งานยุทธโศปกรณ์ที่ทันสมัย (State of the Art Weapons) ตามแนวทางการจัดหาพร้อมการพัฒนา (P&D) ☐ ดำรงขีดความสามารถ/ความรู้ของกำลังพล และกำลังพลด้านกำลังรบ (Warfighter) ให้ปฏิบัติงานอย่างชาญฉลาด ☐ ขยายขีดความสามารถ Fighter Weapon School เพื่อรองรับการฝึกในภูมิภาค ☐ ปฏิบัติการด้าน ISR เติบโตแบบทั้งทางอากาศและอวกาศ (Air and Space) ☐ ดำรงการใช้งานปัญญาประดิษฐ์กับระบบส่งกำลังและซ่อมบำรุงแบบบูรณาการในทุกหน่วยงานของกองทัพอากาศ ☐ ศึกษาและส่งเสริมการส่งกำลังบำรุงร่วม โดยต้องไม่กระทบการส่งกำลังบำรุงหลักของกองทัพอากาศ ☐ ส่งเสริมการเพิ่มขีดความสามารถในภาพรวมโดยคำนึงถึง Commonality ☐ บูรณาการเทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีศักยภาพเข้ากับปฏิบัติการทางอากาศ

ตารางที่ ๔ - ๒ ทิศทางการพัฒนามิติไซเบอร์ (Cyber Domain)

ทิศทางการพัฒนามิติไซเบอร์ (Cyber Domain)			
๒๕๖๓-๒๕๖๕	๒๕๖๖-๒๕๗๐	๒๕๗๑-๒๕๗๕	๒๕๗๖-๒๕๘๐
☐ กำหนดสมรรถนะหลักและทักษะของกำลังพล/นักรบไซเบอร์ ☐ กำหนดจรรยาบรรณของกำลังพล/นักรบไซเบอร์ (Cyber Warrior Code of Conduct) ☐ สนับสนุนการพัฒนาซอฟต์แวร์ของกองทัพอากาศให้มีมาตรฐานด้านความมั่นคงปลอดภัย ☐ เสริมสร้างขีดความสามารถระบบเฝ้าระวังและตรวจจับภัยคุกคามด้านไซเบอร์ ☐ พัฒนาระบบข่าวกรองทางไซเบอร์ (Cyber Intelligence System) เพื่อการปฏิบัติงานด้านยุทธการ ☐ ริเริ่มการทดสอบการปฏิบัติการไซเบอร์ ตลอดจนการฝึกซ้อม (Bilateral exercise) และ Multi-lateral exercise กับมิตรประเทศ ☐ พัฒนารูปแบบการฝึกจำลองยุทธ์ และรวบรวมข้อมูลด้านการปฏิบัติการในมิติไซเบอร์อย่างต่อเนื่อง ☐ ริเริ่มการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี AI ในการปฏิบัติการมิติไซเบอร์ของกองทัพอากาศ ☐ สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีศักยภาพในประเทศและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย เพื่อการพัฒนางานในมิติไซเบอร์ของกองทัพอากาศ ตามแนวทางการจัดหาพร้อมการพัฒนา (P&D)	☐ เตรียมกำลังพล/นักรบไซเบอร์ตั้งแต่ต้นน้ำ โดยพัฒนาให้มีสมรรถนะหลักและทักษะตามที่กองทัพอากาศกำหนด ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ☐ ปลุกฝังจรรยาบรรณให้กับกำลังพล/นักรบไซเบอร์ โดยต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติภารกิจ ☐ สร้างเสริมวัฒนธรรมด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Cyber security Culture) ในหน่วยงานหลัก ☐ ดำรงมาตรฐานด้านความมั่นคงปลอดภัยซอฟต์แวร์ของกองทัพอากาศ ☐ เสริมสร้างขีดความสามารถและความพร้อมของชุดปฏิบัติการไซเบอร์เพื่อแก้ไขสถานการณ์วิกฤตตามพ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ☐ สร้างความเข้มแข็งให้กับระบบข่าวกรองทางไซเบอร์ (Cyber Intelligence System) เพื่อการปฏิบัติงานด้านยุทธการ ☐ ดำรงการฝึกปฏิบัติการไซเบอร์ในการฝึกซ้อม/ผสมและส่งเสริมการบูรณาการเข้ากับการปฏิบัติการในมิติทางอากาศ และมิติอวกาศ ☐ ทดสอบและใช้งานเทคโนโลยี AI ในการปฏิบัติการมิติไซเบอร์ของกองทัพอากาศ ☐ สร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา สถาบันวิจัยและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยในการวิจัยและพัฒนามิติไซเบอร์ของกองทัพอากาศ	☐ พัฒนาระบบคัดสรรและสร้างกำลังพล/นักรบไซเบอร์ และปลุกฝังจรรยาบรรณตั้งแต่ต้นน้ำ เพื่อให้เกิดความยั่งยืน ☐ ดำรงวัฒนธรรมด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Cyber security Culture) ในทุกหน่วยงาน ☐ กำหนดให้ทุกซอฟต์แวร์ของกองทัพอากาศต้องมีมาตรฐานความมั่นคงปลอดภัย ☐ ดำรงความพร้อมของชุดปฏิบัติการไซเบอร์เพื่อแก้ไขสถานการณ์วิกฤตตามพ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ☐ ดำรงการฝึกปฏิบัติการไซเบอร์ในการฝึกซ้อม/ผสมและส่งเสริมการบูรณาการเข้ากับการปฏิบัติการในมิติทางอากาศ และมิติอวกาศ ☐ ทบทวนและประเมินผลหน่วยงานด้านไซเบอร์ และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหน่วยงาน ☐ ปรับปรุงการใช้งานเทคโนโลยี AI ในการปฏิบัติการมิติไซเบอร์ของกองทัพอากาศ ☐ พัฒนาเครื่องมือและอุปกรณ์ในมิติไซเบอร์ โดยความร่วมมือระหว่างกองทัพอากาศและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย ตามแนวทางการจัดหาพร้อมการพัฒนา (P&D)	☐ เสริมสร้างขีดความสามารถกำลังพล/นักรบไซเบอร์ เพื่อรองรับพลวัตการเปลี่ยนแปลงในมิติไซเบอร์ ☐ ดำรงวัฒนธรรมด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Cyber security Culture) ของกองทัพอากาศทั้งระบบ ☐ ปฏิบัติการในมิติไซเบอร์อย่างเต็มรูปแบบ และยกระดับขีดความสามารถตามความจำเป็น ☐ ดำรงความเป็นมืออาชีพของชุดปฏิบัติการไซเบอร์ เพื่อแก้ไขสถานการณ์วิกฤตตามพ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ☐ ใช้งานเทคโนโลยี AI ในการปฏิบัติการมิติไซเบอร์ของกองทัพอากาศอย่างเต็มรูปแบบ ☐ ดำรงขีดความสามารถของระบบต่าง ๆ ในกองทัพอากาศ ให้มีความสามารถคืนสภาพได้ทางไซเบอร์ (Cyber Resilience) ☐ ประเมินผลการพัฒนาเครื่องมือและอุปกรณ์ในมิติไซเบอร์ ซึ่งเกิดจากความร่วมมือระหว่างกองทัพอากาศและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย

ตารางที่ ๔ - ๓ ทิศทางการพัฒนามิติอวกาศ (Space Domain)

ทิศทางการพัฒนามิติอวกาศ (Space Domain)			
๒๕๖๓-๒๕๖๕	๒๕๖๖-๒๕๗๐	๒๕๗๑-๒๕๗๕	๒๕๗๖-๒๕๘๐
☐ ทบทวนแนวความคิดในการปฏิบัติการกิจด้านอวกาศกับหลักนิยมกองทัพอากาศ ☐ กำหนดสมรรถนะหลักและทักษะของกำลังพลด้าน กิจการอวกาศ และเริ่มสรรหากำลังพลตามความเหมาะสม ☐ ริเริ่มและวางรากฐานในการตรวจการณ์ห้วงอวกาศ ☐ เรียนรู้และวางรากฐานของการพัฒนา Nano-Satellite และเรียนรู้การพัฒนา Micro-Satellite ตามแนวทางการจัดหาพร้อมการพัฒนา (P&D) ☐ สื่อสารให้สังคมมีความเข้าใจเกี่ยวกับความมั่นคงด้านอวกาศ และการรักษาความมั่นคงด้านอวกาศ (Space Security Situation Awareness) ☐ เป็นหลักในกิจการความมั่นคงทางอวกาศ และเสริมสร้างความร่วมมือด้านอวกาศกับหน่วยงานที่มีศักยภาพทั้งในประเทศและต่างประเทศ ☐ สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีศักยภาพในประเทศและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย เพื่อการพัฒนางานในมิติอวกาศของกองทัพอากาศตามแนวทางการจัดหาพร้อมการพัฒนา (P&D)	☐ สรรหากำลังพลด้าน กิจการอวกาศ ซึ่งมีสมรรถนะหลักและทักษะตามที่กำหนด ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ☐ ริเริ่มการพัฒนาขีดความสามารถระบบป้องกันภัยทางอวกาศจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ ☐ ต่อยอด/พัฒนา Micro-Satellite ตามแนวทางการจัดหาพร้อมการพัฒนา โดยระดมสรรหากำลังจากหน่วยงานที่มีศักยภาพในประเทศและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย ☐ ดำรงขีดความสามารถในการปฏิบัติการด้านดาวเทียม และศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานของดาวเทียม ISR ☐ ดำรงและพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติการด้านดาวเทียม ISR และศึกษาการพัฒนา ดาวเทียมประเภทอื่น ๆ ☐ กำหนดแนวทางการใช้ขีดความสามารถด้านอวกาศในระบบบัญชาการและควบคุม C2 อย่างเต็มรูปแบบ ☐ ขยายความร่วมมือด้านอวกาศกับหน่วยงานที่มีศักยภาพทั้งในประเทศและต่างประเทศ ☐ สื่อสารให้สังคมมีความตระหนักเกี่ยวกับความมั่นคงด้านอวกาศ และการรักษาความมั่นคงด้านอวกาศ (Space Security Situation Awareness)	☐ บูรณาการขีดความสามารถกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการปฏิบัติการความมั่นคงด้านอวกาศ (Space Security Situation Awareness) ☐ ทบทวนและประเมินผลหน่วยงานด้านกิจการอวกาศ และพิจารณาบทบาทและหน้าที่ในการรับผิดชอบด้านความมั่นคงปลอดภัยด้านอวกาศ ☐ ดำรงขีดความสามารถการใช้งาน Micro-Satellite และพัฒนา Micro-Satellite ให้มีขีดความสามารถเพิ่มขึ้น ตามแนวทางการจัดหาพร้อมการพัฒนา ☐ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้มีความพร้อมใช้งานเทคโนโลยีอวกาศขั้นสูง ให้ครอบคลุมและเพียงพอต่อการใช้งาน ☐ ริเริ่มการปฏิบัติการทางอวกาศเชิงรุก (Offensive Space) เพื่อรักษาผลประโยชน์แห่งชาติในกิจการอวกาศ ☐ พิจารณาส่งความร่วมมือด้านอวกาศกับหน่วยงานที่มีศักยภาพในประเทศ ☐ ศึกษาและประเมินความเป็นไปได้ในการปฏิบัติการ ISR แบบกลุ่มดาวเทียม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการตรวจการณ์ในพื้นที่เป้าหมายให้มากขึ้น และความเป็นไปได้ในการพัฒนาดาวเทียมสื่อสารโทรคมนาคม	☐ ปฏิบัติการความมั่นคงด้านอวกาศ (Space Security Situation Awareness) อย่างเต็มรูปแบบ ☐ ปรับบทบาทและหน้าที่ และขยายขอบเขตงานให้ครอบคลุมความมั่นคงปลอดภัยด้านอวกาศของประเทศ ☐ ส่งเสริมการมีบทบาทในการรักษาความมั่นคงทางอวกาศในระดับนานาชาติ ☐ วางแผนการส่งดาวเทียม ISR และริเริ่มพัฒนาการปฏิบัติงาน Space ISR ☐ ขยายความร่วมมือด้านอวกาศกับหน่วยงานที่มีศักยภาพในระดับนานาชาติ ☐ ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างขีดความสามารถด้านอวกาศของกองทัพอากาศ ☐ ศึกษาและประเมินความเป็นไปได้ในการพัฒนา ดาวเทียมนำร่อง (GNSS) เพื่อบอกพิกัดได้อย่างแม่นยำบนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเอง ☐ พัฒนาการปฏิบัติการทางอวกาศเชิงรุก (Offensive Space) เพื่อรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ ☐ ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ด้านอวกาศควบคู่กับด้านอากาศ เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาด้านเทคโนโลยีอวกาศและอวกาศในระดับภูมิภาค

ทิศทางการพัฒนามิติอวกาศ (Space Domain)			
๒๕๖๓-๒๕๖๕	๒๕๖๖-๒๕๗๐	๒๕๗๑-๒๕๗๕	๒๕๗๖-๒๕๘๐
	☉ริเริ่มการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้านอวกาศเพื่อสังคมในภาพรวมของประเทศ	☉สื่อสารให้สังคมมีความตระหนักเกี่ยวกับความมั่นคงด้านอวกาศและการรักษาความมั่นคงด้านอวกาศ (Space Security Situation Awareness)	

บทที่ ๕ ประเด็นยุทธศาสตร์

๕.๑ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ พิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

นโยบายด้านความมั่นคงกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ในการจัดเตรียมกำลังทหารและยุทธโศปกรณ์ เพื่อพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ กองทัพอากาศในฐานะหน่วยงานทางทหารหน่วยงานหนึ่งในกระทรวงกลาโหม ซึ่งถูกจัดตั้งเพื่อตอบสนองหน้าที่ของรัฐ จึงมีหน้าที่สำคัญในการเตรียมกำลังกองทัพอากาศและดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังกองทัพอากาศเพื่อพิทักษ์รักษา และปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ ตลอดจนสนับสนุนภารกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์

เป้าหมายยุทธศาสตร์ :

๑. สถาบันพระมหากษัตริย์ได้รับการพิทักษ์รักษาและเทิดทูนอย่างสมพระเกียรติ
๒. ประชาชนมีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

๑. ความสำเร็จของกองทัพอากาศในการจัดอากาศยานพระราชพาหนะ/พระที่นั่ง และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติพระราชกรณียกิจอย่างปลอดภัย ทั้งด้านการบินและการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่รับผิดชอบอย่างสมพระเกียรติ และตามพระราชประสงค์

๒. ระดับความสำเร็จของโครงการจิตอาสาพระราชทาน

กลยุทธ์ที่ ๑.๑ ถวายการปฏิบัติภารกิจตามพระราชประสงค์และถวายความปลอดภัย วัตถุประสงค์

⊕ เพื่อถวายการปฏิบัติภารกิจและถวายความปลอดภัยสถาบันพระมหากษัตริย์ ในการปฏิบัติพระราชกรณียกิจและตามพระราชประสงค์

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ⊕ กรมข่าวทหารอากาศ
- ⊕ กรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศ

แนวทางการพัฒนา

๑.๑.๑ พัฒนาและปรับปรุงเครื่องบินและเฮลิคอปเตอร์พระราชพาหนะให้มีความพร้อมสนับสนุนการปฏิบัติพระราชกรณียกิจตลอดเวลา

๑.๑.๒ พัฒนาและดำรงขีดความสามารถในการถวายความปลอดภัยสถาบันพระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์

๑.๑.๓ สร้างจิตสำนึกของกำลังพลให้ตระหนักถึงการพิทักษ์รักษา
ถวายพระเกียรติ และถวายความปลอดภัยพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์

๑.๑.๔ ระดมทรัพยากรของกองทัพอากาศและความร่วมมือกับทุกภาคส่วน
เพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รวมทั้งส่งเสริมให้กำลังพลเรียนรู้
ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนเผยแพร่สู่ประชาชนทั่วไป

กลยุทธ์ที่ ๑.๒ เติบโตและปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์

วัตถุประสงค์

- ⊕ เพื่อเติบโตและปกป้องมิให้มีการล่วงละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์
- ⊕ เพื่อให้กำลังพลกองทัพอากาศ ครอบครัว และประชาชนมีความจงรักภักดี

ต่อสถาบันหลักของชาติและสถาบันพระมหากษัตริย์

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมกิจการพลเรือนทหารอากาศ
- ⊕ กรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทหารอากาศ

แนวทางการพัฒนา

๑.๒.๑ สนับสนุนและจัดกิจกรรมอันแสดงออกถึงความจงรักภักดี เติบโต
และปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ อย่างสมพระเกียรติ

๑.๒.๒ สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับบุคลากรของกองทัพอากาศ
เกี่ยวกับการป้องกันการล่วงละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์

๑.๒.๓ ปลุกฝังค่านิยม ความรักชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์ และแสดงออก
ถึงความจงรักภักดี เติบโต พิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์

กลยุทธ์ที่ ๑.๓ ดำเนินโครงการจิตอาสาพระราชทาน

วัตถุประสงค์

⊕ เพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมโครงการจิตอาสาพระราชทานตาม
แนวพระราชดำริภายในกองทัพอากาศ และสนับสนุนการจัดกิจกรรมบำเพ็ญ
สาธารณประโยชน์ร่วมกับหน่วยงานภายนอก

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมกิจการพลเรือนทหารอากาศ

แนวทางการพัฒนา

๑.๓.๑ สนับสนุนและจัดกิจกรรมตามโครงการจิตอาสาพระราชทาน

๑.๓.๒ สร้างความตระหนักรู้และพัฒนากำลังพลของกองทัพอากาศ
ให้มีความเป็นจิตอาสา และการมีส่วนร่วมในการบำเพ็ญประโยชน์แก่กองทัพอากาศ
และประชาชน

๑.๓.๓ สร้างความร่วมมือส่วนรวมในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมโครงการจิตอาสาพระราชทานที่ช่วยพัฒนาชุมชนและสังคม

๕.๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ เสริมสร้างสมรรถนะและความพร้อมในการป้องกันประเทศและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ

การป้องกันประเทศและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติเป็นหน้าที่หลักอันสำคัญของกองทัพอากาศโดยจำเป็นต้องเตรียมกำลังกองทัพอากาศให้มีความพร้อม เพียงพอใกล้เคียงกับกำลังที่ใช้ในการปฏิบัติการจริงมากที่สุด รวมทั้งผนึกกำลังกับเหล่าทัพ และบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานด้านความมั่นคง เพื่อเผชิญกับภัยคุกคามในการปฏิบัติการกิจป้องกันประเทศและรักษาผลประโยชน์ของชาติอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสนับสนุนการเสริมสร้างบทบาทและเกียรติภูมิของไทยในเวทีโลก และแสวงหาความร่วมมือกับมิตรประเทศ

เป้าหมายยุทธศาสตร์ :

๑. กองทัพอากาศมีสมรรถนะและความพร้อมในการป้องกันประเทศ และรักษาผลประโยชน์แห่งชาติอย่างมีประสิทธิภาพ
๒. กองทัพอากาศผนึกกำลังร่วมกับเหล่าทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงในการป้องกันประเทศ และรักษาผลประโยชน์แห่งชาติอย่างมีประสิทธิภาพ
๓. ประเทศไทยมีเกียรติภูมิ และความร่วมมือกับมิตรประเทศ ได้รับการยอมรับในระดับสากล รวมทั้งรักษาดุลยภาพระหว่างประเทศ

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

๑. ระดับความพร้อมของกองทัพอากาศในการป้องกันประเทศและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ
๒. ระดับความสำเร็จในการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ ๒.๑ เสริมสร้างขีดความสามารถการบัญชาการและควบคุม (C2)

วัตถุประสงค์

☉ เพื่อการหยั่งรู้สถานการณ์แบบเบ็ดเสร็จ (Total Situation Awareness) มีขีดความสามารถและความพร้อมตลอด ๒๔ ชั่วโมง (๒๔/๗) อันจะเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บังคับบัญชาในการควบคุม และบังคับบัญชาการใช้กำลังกองทัพอากาศในการปฏิบัติการรบ และที่มีใช้การรบ โดยมีเป้าหมายการพัฒนาให้มีขีดความสามารถในการบัญชาการและควบคุมหลายมิติ (Multi-Domain Command and Control : MDC2) บนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเอง

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ⊕ กรมข่าวทหารอากาศ
- ⊕ กรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทหารอากาศ
- ⊕ กรมควบคุมการปฏิบัติทางอากาศ
- ⊕ ศูนย์ไซเบอร์กองทัพอากาศ

แนวทางการพัฒนา

๒.๑.๑ พัฒนาการบัญชาการและควบคุมในลักษณะ System of Systems เพื่อให้มีความพร้อมใช้งานตลอดเวลา โดยต้องสามารถเชื่อมต่อและบูรณาการข้อมูลรองรับการปฏิบัติการรบและมีใช้การรบ และต้องสามารถตอบสนองการบัญชาการและควบคุมในระดับ Real Time หรือ Near Real Time

๒.๑.๒ พัฒนาระบบบัญชาการและควบคุมทางอากาศของกองทัพอากาศ (Air Command and Control System - Thailand : ACCS-TH) โดยสามารถเชื่อมต่อกับระบบตรวจจับ ระบบเชื่อมโยงข้อมูลทางยุทธวิธีของกองทัพอากาศ ระบบป้องกันภัยทางอากาศภาคพื้น (GBADS) และระบบที่เกี่ยวข้องทั้งหมดบนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเองภายในประเทศ ทั้งนี้ กองทัพอากาศต้องมีสิทธิ์อย่างสมบูรณ์ในการพัฒนา ขยายผล และต่อยอด

๒.๑.๓ เพิ่มขีดความสามารถระบบบัญชาการและควบคุมทางอากาศในพื้นที่ภาคเหนือ และพัฒนาหน่วยบัญชาการและควบคุมแบบเคลื่อนที่ ให้รองรับการปฏิบัติการรบและมีใช้การรบในพื้นที่ปฏิบัติการที่ต้องการได้อย่างสมบูรณ์ สามารถเชื่อมต่อและบูรณาการข้อมูลกับหน่วยบัญชาการและควบคุมหลัก โดยใช้เครือข่ายของกองทัพอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๑.๔ บูรณาการข้อมูลระหว่างการบัญชาการและควบคุมกับระบบอาวุธในการป้องกันภัยทางอากาศ เพื่อรับ-ส่งข้อมูลสำคัญที่จำเป็นในการป้องกันทางอากาศไปยังผู้ปฏิบัติ/หน่วยปฏิบัติด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง และโดยอัตโนมัติ อันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการป้องกันทางอากาศ

๒.๑.๕ พัฒนาระบบการจัดการข้อมูลด้านยุทธการและด้านการสนับสนุนยุทธการของระบบบัญชาการและควบคุม เพื่อบูรณาการข้อมูลดิจิทัลทั้งหมด ได้แก่ ข้อมูลจากระบบตรวจจับ (Sensor) ข้อมูลจากหน่วยปฏิบัติ (Shooter) ข้อมูลสถานภาพความพร้อมรบ ข้อมูลด้านการข่าวและแฟ้มเป้าหมาย ข้อมูลด้านไซเบอร์ และข้อมูลด้านอวกาศ รวมถึงแสดงผลข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และทันสมัย

๒.๑.๖ เชื่อมโยงข้อมูลของระบบบัญชาการและควบคุมกองทัพอากาศกับระบบบัญชาการและควบคุมของกองทัพไทย และต่างเหล่าทัพ ตลอดจนเชื่อมโยงข้อมูล

ที่จำเป็นจากระบบอื่น ๆ ของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง ภายใต้มาตรฐานการรักษาความปลอดภัยของกองทัพอากาศ

๒.๑.๗ พัฒนาระดับของการบัญชาการและควบคุม (C2 Level) และพื้นที่รับผิดชอบ (Area of Responsibility : AOR) รวมถึงแนวทางในการแบ่งมอบอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจสั่งการและควบคุม ปฏิบัติภารกิจให้มีความชัดเจน และมีเอกภาพในการบังคับบัญชา

กลยุทธ์ที่ ๒.๒ เสริมสร้างขีดความสามารถระบบตรวจจับ (Sensor)

วัตถุประสงค์

☉ เพื่อพัฒนาระบบตรวจจับ (Sensor) ที่สามารถรวบรวมข้อมูลข่าวสารในรูปแบบดิจิทัลที่มีความถูกต้อง ครบถ้วน และทันเวลา อีกทั้งสามารถบูรณาการข้อมูลข่าวสารทั้งหมดให้อยู่ในรูปแบบข้อมูลข่าวสารที่ชาญฉลาด (Smart Information) รวมทั้งกระบวนการ (Process) ในการผลิตข้อมูลข่าวสารให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน เพื่อใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติการรบและที่มีใช้การรบ ทั้งนี้ ต้องสามารถรองรับการบูรณาการร่วมกับระบบตรวจจับ (Sensor) ของกองบัญชาการกองทัพไทย เหล่าทัพ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ภายใต้มาตรฐานการรักษาความปลอดภัยของกองทัพอากาศ

ผู้รับผิดชอบ

- ☉ กรมข่าวทหารอากาศ
- ☉ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ☉ กรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทหารอากาศ
- ☉ กรมควบคุมการปฏิบัติทางอากาศ
- ☉ ศูนย์ไซเบอร์กองทัพอากาศ
- ☉ ศูนย์อวกาศกองทัพอากาศ

แนวทางการพัฒนา

๒.๒.๑ ปรับปรุงขีดความสามารถระบบตรวจจับ (Sensor) ในมิติทางอากาศ มิติไซเบอร์ และมิติอวกาศให้รองรับการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) ทั้งนี้ ต้องมีความพร้อมและสามารถเชื่อมต่อกับเครือข่ายเดิมและเครือข่ายใหม่ของกองทัพอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒.๒ ทบทวนและปรับปรุงวงรอบ กระบวนการ และระบบบูรณาการข้อมูลจากระบบตรวจจับ (Sensor) ให้สามารถใช้ประโยชน์ตามความต้องการของผู้บังคับบัญชาและผู้ใช้งาน รวมถึงให้สามารถบูรณาการข้อมูลกับประชาคมข่าวกรองตามแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

๒.๒.๓ เชื่อมโยงข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นจากระบบตรวจจับ (Sensor) ของกองบัญชาการกองทัพอากาศ เหล่าทัพ และประชาคมข่าวกรองตามแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ภายใต้มาตรฐานการรักษาความปลอดภัยของกองทัพอากาศ

๒.๒.๔ พัฒนา สร้าง และปรับปรุงระบบข่าวกรองภูมิสารสนเทศ (GEOINT) ให้รองรับความต้องการของหน่วยผู้ใช้งานของกองทัพอากาศและประชาคมข่าวกรอง

๒.๒.๕ พัฒนาระบบการเฝ้าระวังทางอวกาศให้ครอบคลุมพื้นที่ในประเทศ สามารถปฏิบัติการกิจได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง เพื่อเฝ้าติดตามวัตถุอวกาศที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ รวมทั้งสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายในประเทศ และนานาชาติ เพื่อยกระดับศักยภาพการเฝ้าระวังทางอวกาศของประเทศ

๒.๒.๖ พัฒนาขีดความสามารถดาวเทียมลาดตระเวนและเฝ้าตรวจทางอวกาศบนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเองร่วมกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยต้องสามารถตรวจการณ์จากห้วงอวกาศให้ครอบคลุมพื้นที่เป้าหมาย พัฒนาระบบการจัดเก็บ และบริหารข้อมูล ตลอดจนบูรณาการข้อมูลการตรวจจับที่ได้รับจากระบบดาวเทียมตรวจการณ์กับระบบตรวจจับอื่น ๆ ของกองทัพอากาศ

กลยุทธ์ที่ ๒.๓ เสริมสร้างขีดความสามารถผู้ปฏิบัติ/หน่วยปฏิบัติ (Shooter)

วัตถุประสงค์

☉ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติ/หน่วยปฏิบัติ (Shooter) มีความชาญฉลาด (Smart Platform) มีขีดความสามารถในการปฏิบัติการรบและที่มีใช้การรบ โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีอำนาจการทำลาย (Fire Power) มีความแม่นยำ (Precision) มีความสามารถในการปฏิบัติการกิจจากระยะไกล (Stand-off) และ/หรือเกินระยะสายตา (Beyond Visual Range) มีระบบป้องกันตนเอง รองรับการใช้งานอาวุธสมรรถนะสูงที่ทันสมัย สามารถบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลรองรับการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) ของกองทัพอากาศ

ผู้รับผิดชอบ

- ☉ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ☉ กรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศ
- ☉ หน่วยบัญชาการอากาศโยธิน
- ☉ ศูนย์ไซเบอร์กองทัพอากาศ

แนวทางการพัฒนา

๒.๓.๑ เตรียมและพัฒนายุทธโธปกรณ์หลักของกองทัพอากาศทั้ง ๓ มิติ ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อให้มีความพร้อม เหมาะสมกับสถานะแวดล้อมด้านความมั่นคง ทั้งในภารกิจการรบและที่มีใช้การรบ รวมทั้งต้องมีความสามารถในการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO)

๒.๓.๒ เตรียมและพัฒนายุทธโศปกรณ์หลัก รองรับการป้องกันภัยทางอากาศภาคพื้น และการป้องกันฐานบินภาคพื้น ในทุกฐานบินทั่วประเทศให้มีขีดความสามารถ การปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) เหมาะสมกับสถานะแวดล้อมด้านความมั่นคง สอดคล้องกับการพัฒนาฐานบินปฏิบัติการของกองทัพอากาศ

๒.๓.๓ ปรับปรุงโครงสร้างกำลังรบและอัตราสะสมอาวุธ กระสุน วัสดุ ระเบิดสำรองภาคอากาศและภาคพื้นของกองทัพอากาศให้ทันสมัย มีอำนาจการทำลาย (Fire Power) ตามความต้องการ มีความแม่นยำ (Precision) สามารถปฏิบัติการกิจจากระยะไกล (Stand-off) และ/หรือนอกสายตา (Beyond Visual Range) เหมาะสมกับสถานะแวดล้อมด้านความมั่นคง ตลอดจนพิจารณาปลดประจำการอากาศยานและอาวุธ ยุทธโศปกรณ์เก่า/ล้าสมัย มีค่าใช้จ่ายในการส่งกำลังบำรุงสูง และไม่คุ้มค่า โดยพิจารณาการจัดหาทดแทนตามความจำเป็น

๒.๓.๔ เตรียมและพัฒนาขีดความสามารถระบบอากาศยานไร้คนขับรองรับ การปฏิบัติการทางอากาศ เช่น MALE (Medium Altitude Long Endurance) และ HALE (High Altitude Long Endurance) รวมทั้งUCAV (Unmanned Combat Air Vehicle) โดยต้องดำเนินการบนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเองร่วมกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๒.๓.๕ พัฒนาขีดความสามารถระบบต่อต้านอากาศยานไร้คนขับ ที่มีแนวโน้มเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคง ละเมิดกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องต่อความปลอดภัย บริเวณสนามบิน และส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงในการป้องกันฐานที่ตั้งและพื้นที่ปฏิบัติการ ของกองทัพอากาศ

๒.๓.๖ พัฒนาขีดความสามารถทางไซเบอร์ (Cyber Capability) ในการป้องกัน ติดตาม ฝ้าระวัง แจ้งเตือน และวิเคราะห์เหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Cyber Incident Response) ตลอดจนการป้องปรามด้วยการทำลาย ยับยั้ง รวมทั้งลดทอนขีดความสามารถของ ฝ่ายตรงข้ามและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

๒.๓.๗ ศึกษาความเป็นไปได้และความคุ้มค่าในการพัฒนาระบบดาวเทียม กำหนดพิกัด เวลา และเส้นทางการเดินทางจากอวกาศ ตลอดจนดาวเทียมเพื่อการสื่อสาร และโทรคมนาคม บนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเองร่วมกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

กลยุทธ์ที่ ๒.๔ เสริมสร้างขีดความสามารถเครือข่าย (Network)

วัตถุประสงค์

⊕ เพื่อพัฒนาเครือข่าย (Network) ให้มีขีดความสามารถในการเชื่อมโยง เครือข่ายหลักทั้งด้านการรบ (Combat Network) และด้านสนับสนุนการรบ (Support Network) โดยมีความแข็งแกร่ง (Robustness) ความเสถียร (Stability) ความเพียงพอ ต่อความต้องการ (Sufficiency) ความเชื่อถือได้ (Reliability) ความรวดเร็ว (Speed)

ความปลอดภัย (Security) และความทันสมัย (Update) ครอบคลุมพื้นที่ปฏิบัติการ รองรับการพัฒนาการบัญชาและควบคุมแบบ Multi-Domain ตลอดจนพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลทางยุทธวิธีของกองทัพอากาศ (Link-TH) อย่างต่อเนื่องบนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเอง โดยกองทัพอากาศต้องมีสิทธิ์อย่างสมบูรณ์ในการพัฒนา ขยายผล และต่อยอด

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทหารอากาศ
- ⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ

แนวทางการพัฒนา

๒.๔.๑ พัฒนาเครือข่ายด้านการรบ (Combat Network) และสนับสนุนการรบ (Support Network) ให้มีความแข็งแกร่งและมีเสถียรภาพ สามารถเชื่อมต่อและรับส่งข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) ของกองทัพอากาศทั้ง ๓ มิติ

๒.๔.๒ พัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลทางยุทธวิธีของกองทัพอากาศ (Link-TH) ตามมาตรฐานสากล บนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเอง โดยกองทัพอากาศต้องมีสิทธิ์อย่างสมบูรณ์ในการพัฒนา ขยายผล และต่อยอด ทั้งนี้ ต้องสามารถเชื่อมโยงระหว่างระบบตรวจจับ การบัญชาการและควบคุม และผู้ปฏิบัติ/หน่วยปฏิบัติ โดยพิจารณาจัดลำดับความสำคัญในการขยายพื้นที่ตามกรอบงบประมาณที่เอื้ออำนวย

๒.๔.๓ พัฒนาการบริหารจัดการระบบเครือข่ายให้มีประสิทธิภาพ มีระบบการบริหารจัดการเครือข่ายประสิทธิภาพสูง สามารถตรวจสอบระดับคุณภาพการบริหารช่องสัญญาณโทรคมนาคมได้ ระบบเครือข่ายมีความพร้อมในการใช้งานตลอดเวลา มีความจุช่องสัญญาณเพียงพอ เพื่อรองรับปริมาณการสื่อสารข้อมูลด้านยุทธการในอนาคต

๒.๔.๔ พัฒนาการบริหารจัดการคลื่นความถี่ภาคพื้น ภาควงอากาศ และภาคอวกาศเพื่อรองรับการปฏิบัติการทั้งในภาวะปกติและภาวะไม่ปกติอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ ๒.๕ เสริมสร้างขีดความสามารถการสนับสนุนและบริการ (Support and Service)

วัตถุประสงค์

⊕ เพื่อพัฒนาระบบส่งกำลังบำรุงและระบบคลังของกองทัพอากาศ ให้มีคุณภาพและตามมาตรฐานสากล เพื่อดำรงขีดความสามารถในการปฏิบัติการกิจของกองทัพอากาศ รวมทั้งการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

ผู้รับผิดชอบ :

- ⊕ กรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศ
- ⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ

แนวทางการพัฒนา

๒.๕.๑ พัฒนาการส่งกำลังและซ่อมบำรุงให้มีความพร้อมเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการกิจของกองทัพอากาศในทุกมิติ รวมทั้งยกระดับขีดความสามารถระบบการส่งกำลังบำรุงให้ทันสมัย สนับสนุนการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO)

๒.๕.๒ บูรณาการความร่วมมือเพื่อพัฒนาระบบส่งกำลังบำรุงร่วมและการระดมสรรพกำลังกับเหล่าทัพและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพิจารณาเพิ่มทางเลือกในการส่งกำลังบำรุงรูปแบบใหม่ที่มีความคุ้มค่า

๒.๕.๓ พัฒนารูปร่างปฏิบัติการให้มีขีดความสามารถและมาตรฐานรองรับการส่งกำลังและซ่อมบำรุง รวมทั้งอาคารสถานที่ สนับสนุนการปฏิบัติการกิจของกองทัพอากาศในทุกมิติ

๒.๕.๔ ปรับปรุงกระบวนการจัดหาทุติยภูมิ ตลอดจนการส่งกำลังและซ่อมบำรุงรองรับแนวทางการจัดหาพร้อมการพัฒนา (P&D) รวมทั้งพิจารณาการบริหารการใช้งานอากาศยานและระบบอากาศยานไร้คนขับให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุด

๒.๕.๕ พัฒนาระบบสารสนเทศด้านการส่งกำลังบำรุง (Logistics Management Information System : LMIS) และระบบคลังพัสดุ รวมทั้งมาตรฐานการขนส่งให้มีความเหมาะสม ทันสมัย รวมถึงสามารถนำเสนอข้อมูลสารสนเทศเพื่อประกอบการตัดสินใจในการส่งกำลังบำรุงได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และทันเวลา

๒.๕.๖ พิจารณาใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุที่อยู่ในการปกครองดูแลให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเตรียมกำลังกองทัพอากาศ รวมทั้งตรวจสอบและปรับปรุงอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับการใช้งานของกองทัพอากาศ

๒.๕.๗ พัฒนาการผลิตและใช้พลังงานทดแทน การอนุรักษ์พลังงาน และการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่า และยั่งยืน เพื่อรองรับการเตรียมกำลังกองทัพอากาศ

กลยุทธ์ที่ ๒.๖ เสริมสร้างขีดความสามารถบุคลากรและพฤติกรรมการทำงาน (Human and Behavior)

วัตถุประสงค์

⊕ เพื่อพัฒนากำลังพลทุกระดับของกองทัพอากาศให้มีสมรรถนะและขีดความสามารถในลักษณะ Cross-Functional และ Multi-Disciplined โดยมีความเข้าใจพื้นฐาน ความเชี่ยวชาญ และความพร้อมในการปฏิบัติการ ตลอดจนมีทัศนคติและพฤติกรรมการทำงาน (Behavior) ที่เหมาะสมสอดคล้องกับแนวความคิด

การปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) ในทุกมิติ รวมทั้งดำเนินการสรรหาและพัฒนาสมรรถนะกำลังพลตรงตามความต้องการและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนากองทัพอากาศ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมืออาชีพ

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมกำลังพลทหารอากาศ
- ⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ⊕ กรมข่าวทหารอากาศ
- ⊕ กรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศ
- ⊕ กรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทหารอากาศ
- ⊕ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

แนวทางการพัฒนา

๒.๖.๑ ปรับปรุงโครงสร้างการจัดหน่วยงานและปรับปรุงกฎระเบียบ การปฏิบัติงานของกองทัพอากาศให้มีเอกภาพและประสิทธิภาพ รองรับการทำงาน ในทุกระดับ สอดคล้องกับเทคโนโลยีหรือระบบการทำงานรูปแบบใหม่ รวมทั้งเป็นไปตาม แนวความคิดในการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO)

๒.๖.๒ วิเคราะห์ และกำหนดความต้องการกำลังพล รองรับการทำงาน ปฏิบัติงาน ของกองทัพอากาศทุกระดับ โดยเฉพาะกำลังพลในส่วนกำลังรบ (War Fighter) และ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางด้านการรบ ตลอดจน หลักการจัดหาพร้อมการพัฒนา (P&D) เพื่อดำเนินการจัดทำแผนการสรรหาบุคลากรใน ระยะยาว สอดคล้องกับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในอนาคต

๒.๖.๓ พัฒนาระบบการสรรหาและคัดเลือกกำลังพล (Recruitment and Selection) ที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สามารถสรรหากำลังพลจำนวนที่เพียงพอ และมีคุณภาพ คุณสมบัติ ทักษะ และความเชี่ยวชาญสอดคล้องตามความต้องการ และทิศทางการพัฒนากองทัพอากาศ

๒.๖.๔ พัฒนาระบบการฝึกและศึกษากำลังพลของกองทัพอากาศในส่วน กำลังรบ (War Fighter) ส่วนการส่งกำลังและซ่อมบำรุง ด้านการข่าวกรอง และทุกสาย วิชาการให้มีประสิทธิภาพ กำลังพลมีทักษะพื้นฐานด้านดิจิทัลและความเชี่ยวชาญ ในการปฏิบัติงาน ในลักษณะ Cross-Functional และ Multi-Disciplined รวมทั้ง ดำเนินการพัฒนาหลักสูตร การตรวจสอบและประเมินผล ตลอดจนการรับรองคุณสมบัติ

๒.๖.๕ เตรียมและพัฒนาหลักสูตรการฝึกศึกษาของกองทัพอากาศ ทุกระดับ ทั้งสถาบันการศึกษาที่ผลิตกำลังพลเพื่อปฏิบัติงานภายในกองทัพอากาศโดยตรง หลักสูตรปรับพื้นฐานความเป็นทหารอากาศสำหรับข้าราชการบรรจุใหม่ หลักสูตรการศึกษา

วิชาชีพทางทหาร (PME) และหลักสูตรของสายวิทยาการ รวมทั้งพัฒนาขีดความสามารถกำลังพลทหารอากาศตาม Career Path ให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ

๒.๖.๖ ส่งเสริมและพัฒนาาระดับมาตรฐานระบบการบริหารผลการปฏิบัติงานกำลังพลตามแนวความคิดสมรรถนะกำลังพลกองทัพอากาศสู่ระดับสากล รวมทั้งบริหารจัดการกำลังพลตามหลักสมรรถนะ โดยต้องมีความเข้าใจพื้นฐานความเชี่ยวชาญ และมีความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจ

๒.๖.๗ เสริมสร้างกำลังพลมืออาชีพและวัฒนธรรมกองทัพอากาศ ให้เข้มแข็ง บนพื้นฐานของค่านิยมหลักและสมรรถนะกำลังพลกองทัพอากาศ รวมทั้งส่งเสริมคุณภาพชีวิตและความมั่นคงผ่านระบบสวัสดิการและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๖.๘ ส่งเสริมศักยภาพชุมชนนักปฏิบัติ (Community of Practice : CoP) ขยายและต่อยอดองค์ความรู้อย่างต่อเนื่องในการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน เพื่อให้หน่วยงานพร้อมก้าวสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ ๒.๗ เสริมสร้างขีดความสามารถด้านการข่าวและความร่วมมือด้านความมั่นคง

วัตถุประสงค์

⊕ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพงานด้านการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรองและวิเทศสัมพันธ์ ให้สามารถแจ้งเตือนล่วงหน้าได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง ปลอดภัย และทันต่อสถานการณ์ ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ และสามารถสนับสนุนการพัฒนาระบบงานข่าวกรองแห่งชาติแบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

⊕ เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือในประชาคมอาเซียน รวมทั้งความสัมพันธ์ทางทหารที่ดีระหว่างกองทัพอากาศไทย กับกองทัพอากาศประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมข่าวทหารอากาศ
- ⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ⊕ กรมกิจการพลเรือนทหารอากาศ
- ⊕ ศูนย์ไซเบอร์กองทัพอากาศ
- ⊕ ศูนย์อวกาศกองทัพอากาศ
- ⊕ กรมควบคุมการปฏิบัติทางอากาศ

แนวทางการพัฒนา

๒.๗.๑ พัฒนาระบบงานข่าวกรองกองทัพอากาศ ให้สามารถสนับสนุนการปฏิบัติการทางอากาศ ทางไซเบอร์ และทางอวกาศ รวมถึง สนับสนุนการพัฒนา ระบบงานข่าวกรองแห่งชาติแบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๗.๒ พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการข่าวกรอง รองรับการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) และสามารถบูรณาการกับระบบฐานข้อมูลด้านความมั่นคงของชาติอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๗.๓ ส่งเสริมและพัฒนาความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างกองทัพอากาศไทย กับกองทัพอากาศมิตรประเทศ โดยเฉพาะกองทัพอากาศของประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ให้เกิดความเข้าใจอันดี ความไว้วางใจต่อกัน ปราศจากความขัดแย้งและการคุกคาม ทั้งนี้ ต้องสอดคล้องกับนโยบายการต่างประเทศของหน่วยเหนือ

๒.๗.๔ เพิ่มบทบาทและศักยภาพให้ผู้ช่วยทูตทหารอากาศในการประสานความร่วมมือกับมิตรประเทศเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนการฝึก/ศึกษาในระดับต่าง ๆ การส่งกำลัง การบริการด้านการบิน การแพทย์ และการบรรเทาสาธารณภัย

กลยุทธ์ที่ ๒.๘ เสริมสร้างขีดความสามารถด้านการยุทธ

วัตถุประสงค์

⊕ เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการยุทธของกองทัพอากาศทั้ง ๓ มิติ โดยการพัฒนาแนวความคิดในการปฏิบัติการกิจ (CONOPS) การพัฒนาระบบการฝึก และหลักสูตรการฝึกอบรม รวมทั้งพัฒนาระบบบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนการปฏิบัติการกิจกองทัพอากาศ

ผู้รับผิดชอบ

⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ

⊕ กรมกำลังพลทหารอากาศ

แนวทางการพัฒนา

๒.๘.๑ พัฒนาแนวความคิดในการปฏิบัติการกิจ (CONOPS) รองรับการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง เช่น แนวความคิดในการปฏิบัติการกิจของการบัญชาการและควบคุม (C2 CONOPS) แนวความคิดในการปฏิบัติการกิจของระบบเชื่อมโยงข้อมูลทางยุทธวิธี (TDL CONOPS) แนวความคิดในการปฏิบัติการกิจของกำลังภาคพื้น แนวความคิดในการป้องกันฐานบิน เป็นต้น ให้สอดคล้องตามหลักนิยมกองทัพอากาศ และเหมาะสมกับสถานะแวดล้อมด้านความมั่นคงในปัจจุบัน

๒.๘.๒ พัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการบิน เทคโนโลยีการจำลองยุทธและขีดความสามารถของอากาศยานในหลักสูตรการฝึกอบรมนักบินของกองทัพอากาศ รวมทั้งปรับปรุงชั่วโมงบินให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันตั้งแต่การฝึกบินขั้นต้นจนถึงการฝึกบินทางยุทธวิธี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการฝึก (Training Efficiency) และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยคำนึงถึงความต้องการทางยุทธการและความสมดุลกับทรัพยากรของกองทัพอากาศ

๒.๘.๓ จัดตั้งและพัฒนา Fighter Weapon School เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาแนวความคิดในการใช้กำลังและเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการฝึกนักบินขับไล่/โจมตี ตลอดจนพัฒนายุทธวิธีการรบทางอากาศ

๒.๘.๔ ปรับปรุงมาตรฐานผู้ตรวจสอบมาตรฐานการบินให้เป็นไปตามหลักสากล ตลอดจนพัฒนาการตรวจสอบมาตรฐานการบินและประเมินค่านักบินให้ครอบคลุมการตรวจสอบภาคการบินด้วยเครื่องช่วยฝึกจำลอง

๒.๘.๕ ปรับปรุงและพัฒนาสนามฝึกใช้อาวุธทางอากาศและภาคพื้น ให้มีขีดความสามารถรองรับการฝึก การฝึกพร้อม/ผสม การทดสอบอาวุธ การวิจัยพัฒนา ยุทธโศปกรณ์ รวมทั้งการทดสอบยุทธโศปกรณ์ เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

กลยุทธ์ที่ ๒.๙ ปฏิบัติการกิจการพลเรือน

วัตถุประสงค์

⊕ เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์เชิงรุก สร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาของประชาชนต่อกองทัพอากาศในการปฏิบัติการกิจเพื่อการป้องกันประเทศและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ รวมทั้งเป็นปัจจัยทวีกำลังในการดำเนินงานด้านกิจการพลเรือนเพื่อความมั่นคงของชาติ

ผู้รับผิดชอบ

⊕ กรมกิจการพลเรือนทหารอากาศ

⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ

แนวทางการพัฒนา

๒.๙.๑ เสริมสร้างขีดความสามารถรองรับการปฏิบัติงานช่วยเหลือประชาชนเมื่อเกิดสาธารณภัยหรือภาวะคับขันให้เป็นผลอย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ รวมถึงสนับสนุนการแก้ไขปัญหาของชาติตามนโยบายของรัฐบาล

๒.๙.๒ พัฒนาการประชาสัมพันธ์ให้เป็นปัจจัยทวีกำลังที่สำคัญอย่างชาญฉลาดทุกรูปแบบ

๒.๙.๓ พัฒนางานด้านกิจการพลเรือนและประชาสัมพันธ์ เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาของประชาชนต่อกองทัพอากาศ

กลยุทธ์ที่ ๒.๑๐ พัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร วัตถุประสงค์

☉ เพื่อพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง รวมทั้งเสริมสร้างความพร้อมในการปฏิบัติการกิจให้สามารถปฏิบัติได้อย่างสมบูรณ์ และให้ความสำคัญกับการบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง โดยพิจารณาแนวโน้มของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นสำคัญ

ผู้รับผิดชอบ

- ☉ กรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทหารอากาศ
- ☉ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ☉ กรมกำลังพลทหารอากาศ
- ☉ กรมสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ทหารอากาศ

แนวทางการพัฒนา

๒.๑๐.๑ พัฒนาและดำรงสภาพโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารประกอบด้วย ระบบสื่อสารโทรคมนาคม ระบบเครือข่ายสารสนเทศ ศูนย์ข้อมูล ระบบตรวจจับ และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ทุกประเภท ให้เป็นโครงสร้างพื้นฐานและอุปกรณ์ที่มีความทันสมัย มีความพร้อมใช้งาน ครอบคลุมและเพียงพอ รองรับภารกิจหลักของกองทัพอากาศ ทั้งในมิติทางอากาศ มิติไซเบอร์ และมิติอวกาศ

๒.๑๐.๒ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ เช่น Artificial Intelligence (AI), Big Data, Blockchain, Cloud Computing, Cyber Security, Internet of Thing (IoT) และ Machine Learning (ML) เป็นต้น กับระบบสารสนเทศของกองทัพอากาศโดยเฉพาะระบบสารสนเทศที่มีความสำคัญ ให้มีขีดความสามารถที่เป็นระบบงานที่ชาญฉลาด (Smart IS) รวมทั้งบูรณาการข้อมูลข่าวสาร (Information Integration) ของแต่ละระบบงานให้สามารถเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร (Information Sharing) ได้อย่างสมบูรณ์แบบ

๒.๑๐.๓ พัฒนาระบบงานสารสนเทศและระบบฐานข้อมูล โดยมุ่งเน้นการพึ่งพาตนเองโดยใช้มาตรฐานที่ใกล้เคียงกัน สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ส่วนราชการและหน่วยงานภายนอก ตลอดจนเป็นการส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมระหว่างประเทศเพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเอง

กลยุทธ์ที่ ๒.๑๑ วิจัยและพัฒนานวัตกรรมกำลังกองทัพอากาศ วัตถุประสงค์

☉ เพื่อสร้างนวัตกรรมกำลังกองทัพอากาศให้สามารถสนับสนุนการปฏิบัติการหลักทั้ง ๓ มิติ ของกองทัพอากาศ (Core Functions) และเพื่อตอบสนองต่อความก้าวหน้าของการพัฒนาเทคโนโลยีทั้งปัจจุบันและอนาคต

ผู้รับผิดชอบ

- ☉ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ☉ กรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทหารอากาศ
- ☉ ศูนย์วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและอวกาศกองทัพอากาศ
- ☉ โรงเรียนนายเรืออากาศนวมินทกษัตริยาธิราช

แนวทางการพัฒนา

๒.๑๑.๑ พัฒนาระบบงานวิจัยและพัฒนาของกองทัพอากาศให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้บุคลากรที่มีขีดความสามารถได้ทำงานวิจัยอย่างเต็มความสามารถ การใช้โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการใช้องค์ความรู้ของกองทัพอากาศอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๑๑.๒ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ สามารถขยายผลไปสู่การปฏิบัติได้จริง เพื่อสร้างนวัตกรรมรองรับและสนับสนุนการปฏิบัติการหลักทั้ง ๓ มิติ ของกองทัพอากาศ (Core Functions) โดยเฉพาะการเพิ่มประสิทธิภาพหรือลดค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติการ

๒.๑๑.๓ ศึกษาและวิเคราะห์แนวทางการใช้ประโยชน์เทคโนโลยีที่ทันสมัย และมีศักยภาพ เช่น Big Data, AI, Quantum Computing, Block Chain และ Robot เป็นต้น เพื่อประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม รองรับการปฏิบัติการของกองทัพอากาศโดยแสวงประโยชน์จากการพัฒนาซอฟต์แวร์ด้วยหน่วยงานของกองทัพอากาศ

๒.๑๑.๔ สร้างความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนา ร่วมกับเหล่าทัพอื่น ๆ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) รวมถึงสถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีศักยภาพ เพื่อสนับสนุนความเป็นเลิศของกำลังทางอากาศและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในภาพรวม

๕.๓ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ รักษาความมั่นคงของรัฐ

กองทัพอากาศมีหน้าที่สำคัญในการพิทักษ์รักษาเอกราชและความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรจากภัยคุกคามทั้งจากภายในและภายนอกราชอาณาจักร ดังนั้น กองทัพอากาศจำเป็นต้องใช้ศักยภาพและขีดความสามารถของกองทัพอากาศ การบูรณาการร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ/เอกชน เพื่อสนับสนุนการรักษาความมั่นคงของรัฐ ในด้านต่างๆ เช่น การป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยเสพติด การสร้างความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ การจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง การป้องกันและแก้ไขปัญหาคาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นต้น อันจะทำให้ประชาชนมีความเข้าใจ เกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อการปฏิบัติภารกิจของกองทัพอากาศ

เป้าหมายยุทธศาสตร์ :

๑. ปัญหาความมั่นคงของประเทศได้รับการแก้ไข
๒. จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความสงบสุขร่มเย็น

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

๑. ระดับความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาคาความมั่นคง
๒. ความสำเร็จในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาคาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

กลยุทธ์ที่ ๓.๑ ปฏิบัติภารกิจและบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ/ภาคเอกชน ในการปฏิบัติภารกิจเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ

วัตถุประสงค์

⊕ เพื่อปฏิบัติภารกิจและบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ/ภาคเอกชนในการรักษาความมั่นคงของรัฐ โดยใช้ศักยภาพและขีดความสามารถของกองทัพอากาศในทุกด้าน

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ⊕ กรมข่าวทหารอากาศ
- ⊕ กรมกิจการพลเรือนทหารอากาศ

แนวทางการพัฒนา

๓.๑.๑ พัฒนาและดำรงขีดความสามารถเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจ การแก้ไขปัญหาคาตามแนวทางของเหล่าทัพและการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๓.๑.๒ พัฒนาการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยที่กระทบต่อกำลังอำนาจแห่งชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบการควบคุมการใช้ห้วงอากาศเพื่อประโยชน์ด้านเศรษฐกิจและด้านความมั่นคง

๓.๑.๓ ดำรงขีดความสามารถการสนับสนุนภารกิจด้านการรักษาความมั่นคงของรัฐอื่น ๆ หรือเมื่อได้รับมอบหมายจากรัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐ เช่น การแก้ไขปัญหาเฮลิคอปเตอร์ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ การจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง เป็นต้น

๓.๑.๔ ส่งเสริมและพัฒนาก่อสร้างเครือข่ายด้านการข่าวกับหน่วยงานภาครัฐ/เอกชน และภาคประชาชน เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการในการรักษาความมั่นคงของรัฐ

กลยุทธ์ที่ ๓.๒ การปฏิบัติการกิจการพลเรือนและประชาสัมพันธ์เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ

วัตถุประสงค์

⊕ เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์เชิงรุก สร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาของประชาชนต่อกองทัพอากาศ และเป็นปัจจัยทวีกำลังในการดำเนินงานด้านกิจการพลเรือนเพื่อการรักษาความมั่นคงของรัฐ

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ⊕ กรมข่าวทหารอากาศ
- ⊕ กรมกิจการพลเรือนทหารอากาศ

แนวทางการพัฒนา

๓.๒.๑ ส่งเสริม ให้ความรู้ ความเข้าใจให้กับกำลังพลและครอบครัวของกองทัพอากาศ ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตลอดจนการสร้างความปลอดภัยของกำลังพลและครอบครัวกับประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบ

๓.๒.๒ พัฒนาการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบและเข้าใจการปฏิบัติการเพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงของรัฐ โดยการใช้ขีดความสามารถและทรัพยากรของกองทัพอากาศ

กลยุทธ์ที่ ๓.๓ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ

วัตถุประสงค์

⊕ เพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่ตรงความต้องการในการสนับสนุนการรักษาความมั่นคงของรัฐ

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ⊕ โรงเรียนนายเรืออากาศนวมินทกษัตริยาธิราช
- ⊕ ศูนย์วิจัยพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีการบินและอวกาศกองทัพอากาศ

แนวทางการพัฒนา

๓.๓.๑ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาโดยใช้ความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมของกองทัพอากาศ เพื่อสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมในการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงของรัฐ

๓.๓.๒ ผลิตรายการวิจัยที่มีคุณภาพโดยสถาบันการศึกษาของกองทัพอากาศ เพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่ตรงความต้องการในการสนับสนุนการรักษาความมั่นคงของรัฐ

๕.๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ช่วยเหลือประชาชนและบรรเทาสาธารณภัย

กองทัพอากาศช่วยเหลือประชาชนและบรรเทาสาธารณภัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีการบูรณาการร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ/ภาคเอกชน โดยนำทรัพยากรที่มีอยู่ รวมทั้งการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมรองรับสาธารณภัยทุกรูปแบบและครอบคลุมทุกมิติมาใช้ในการช่วยเหลือประชาชน

เป้าหมายยุทธศาสตร์ :

ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย/พื้นที่เป้าหมายได้รับการช่วยเหลือเมื่อเกิดสาธารณภัยภัยบัติ หรือสภาวะคับขัน

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

ระดับความสำเร็จในการช่วยเหลือประชาชนจากสาธารณภัย ภัยพิบัติ และสภาวะคับขัน

กลยุทธ์ที่ ๔.๑ ปฏิบัติภารกิจเพื่อช่วยเหลือประชาชนและบรรเทาสาธารณภัย

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ⊕ กรมกิจการพลเรือนทหารอากาศ

วัตถุประสงค์

⊕ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติภารกิจในการช่วยเหลือประชาชนและบรรเทาสาธารณภัย

แนวทางการพัฒนา

๔.๑.๑ พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมด้านการจัดการภัยพิบัติและสาธารณภัย ในการเชื่อมระบบฐานข้อมูลแบบบูรณาการและการแจ้งเตือนภัยพิบัติล่วงหน้า รวมทั้ง กำหนดขอบเขตพื้นที่รับผิดชอบให้ชัดเจนเพื่อการบริหารจัดการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

๔.๑.๒ พัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติงานช่วยเหลือประชาชน ทั้งภายในและภายนอกประเทศ เมื่อเกิดภัยพิบัติและสาธารณภัย อย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ ตลอดจนจัดทำข้อมูลและพัฒนาเครื่องมืออุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการเผชิญเหตุให้ทันสมัย

๔.๑.๓ พัฒนาและดำรงขีดความสามารถเพื่อปฏิบัติการช่วยเหลือประชาชน รวมทั้งสนับสนุนการแก้ไขปัญหาของชาติที่สำคัญ เช่น คุณภาพอากาศจากหมอกควัน ไฟป่า ภัยแล้ง ภัยจากโรคระบาด ภัยจากโรคอุบัติใหม่ ปัญหาจราจร ภัยธรรมชาติอื่น ๆ รวมทั้ง การค้นหาและช่วยชีวิตตามนโยบายของรัฐบาล

๔.๑.๔ พัฒนาระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยเชิงรุก ทั้งระบบ ตั้งแต่การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Reduction) การจัดการ ในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management) และการฟื้นฟู (Recovery) รวมทั้งการประเมิน ความต้องการหลังเกิดสาธารณภัย

กลยุทธ์ที่ ๔.๒ บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ/ภาคเอกชนและความร่วมมือระหว่างประเทศ

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ⊕ กรมกิจการพลเรือนทหารอากาศ
- ⊕ กรมข่าวทหารอากาศ

วัตถุประสงค์

⊕ เพื่อบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ/ภาคเอกชน และความร่วมมือระหว่างประเทศในการปฏิบัติการกิจในการช่วยเหลือประชาชน และบรรเทาสาธารณภัย

แนวทางการพัฒนา

๔.๒.๑ พัฒนาแนวทางและรูปแบบการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงาน ภาครัฐ/เอกชน อย่างเป็นระบบ เพื่อรองรับสาธารณภัยทุกรูปแบบและครอบคลุมทุกมิติ

๔.๒.๒ บูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยใช้ศักยภาพและขีดความสามารถที่มีอยู่ ปฏิบัติภารกิจเพื่อช่วยเหลือประชาชน

๔.๒.๓ พัฒนาระบบการประสานความช่วยเหลือระหว่างประเทศและเสริมสร้างการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ด้านการช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัย

กลยุทธ์ที่ ๔.๓ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อช่วยเหลือประชาชน

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ⊕ กรมกิจการพลเรือนทหารอากาศ
- ⊕ โรงเรียนนายเรืออากาศนวมินทกษัตริยาธิราช
- ⊕ ศูนย์วิจัยพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีการบินและอวกาศกองทัพอากาศ

วัตถุประสงค์

⊕ เพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมในการช่วยเหลือประชาชนและบรรเทาสาธารณภัย ตลอดจนการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติ

แนวทางการพัฒนา

๔.๓.๑ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานช่วยเหลือประชาชน

๔.๓.๒ สนับสนุนการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์ในงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ภัยพิบัติต่าง ๆ รวมทั้งสนับสนุนการแก้ไขปัญหาของชาติ

๕.๕ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ สนับสนุนการพัฒนาประเทศ

การพัฒนาประเทศมีความสำคัญและความจำเป็นต่อความมั่นคงของประเทศ เป็นการส่งเสริมให้ประเทศสามารถพัฒนาและดำรงอยู่บนพื้นฐานการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน กองทัพอากาศริเริ่มประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างภูมิปัญญาของคนในชาติ สร้างนวัตกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของกองทัพอากาศและประชาชน สร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินการทั้งปวง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศที่มีความสำคัญตามขอบเขตที่กองทัพอากาศสามารถปฏิบัติได้

เป้าหมายยุทธศาสตร์ :

กลุ่มเป้าหมาย/พื้นที่เป้าหมายได้รับการสนับสนุนตามนโยบายรัฐบาล

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

๑. ระดับความสำเร็จความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ/ภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ

๒. ระดับความสำเร็จการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๓. ระดับความสำเร็จการส่งเสริมอุตสาหกรรมการบิน

๔. ระดับความสำเร็จการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมการพัฒนาคนและการศึกษา

กลยุทธ์ที่ ๕.๑ บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ/ภาคเอกชน เพื่อสนับสนุน การพัฒนาประเทศ

วัตถุประสงค์

⊕ เพื่อบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ/ภาคเอกชน
ในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ⊕ กรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศ
- ⊕ สายวิทยาการด้านการส่งกำลังบำรุง

แนวทางการพัฒนา

๕.๑.๑ ส่งเสริมการสร้าง ความเข้าใจให้กับหน่วยงานของกองทัพอากาศ
เกี่ยวกับการสนับสนุนการพัฒนาประเทศตามขอบเขตของกองทัพอากาศ โดยมุ่งบูรณาการ
ความร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๕.๑.๒ พัฒนาแนวทางและกลไกการปฏิบัติระหว่างกองทัพอากาศ
กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและหน่วยงานต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการพัฒนา
ประเทศ

๕.๑.๓ เสริมสร้างการบูรณาการความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนา ร่วมกับ
เหล่าทัพอื่น ๆ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย หน่วยงาน
ภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานต่างประเทศ โดยมุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่ได้
มาตรฐานสากลเพื่อใช้ประโยชน์ทางทหารและพลเรือน รวมทั้งสามารถพัฒนาต่อยอด
สู่การผลิตด้วยอุตสาหกรรมภายในประเทศและการจำหน่ายเพื่อการค้า

กลยุทธ์ที่ ๕.๒ ส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อการพัฒนาประเทศ

วัตถุประสงค์

- ⊕ เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ⊕ กรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศ
- ⊕ สายวิทยาการด้านการส่งกำลังบำรุง

แนวทางการพัฒนา

๕.๒.๑ จัดหาและพัฒนาชุดเทคโนโลยีปรกรณ์ตามหลักการจัดหาพร้อมการพัฒนา
(P&D) สำหรับชุดเทคโนโลยีหลักของกองทัพอากาศ เช่น อากาศยาน ระบบป้องกันทางอากาศ

ขึ้นส่วนอากาศยาน ซอฟต์แวร์ระบบปฏิบัติการบิน ระบบเชื่อมโยงข้อมูลทางยุทธวิธี และเทคโนโลยีระบบอาวุธ

๕.๒.๒ ส่งเสริมและพัฒนากลไกการปฏิบัติตามหลักการจัดหาพร้อมการพัฒนาให้กับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยที่มีศักยภาพอยู่แล้วและกลุ่มเริ่มต้น ทั้งในมุมมองด้านกฎหมาย ด้านลิขสิทธิ์ ด้านการเงินการลงทุน ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านอื่น ๆ ที่จำเป็น

๕.๒.๓ เสริมสร้างความเชื่อมั่นและความน่าเชื่อถือของมาตรฐานยุทธโปกรณ์ของกองทัพอากาศตามมาตรฐานทางทหารให้มีความเทียบเคียงมาตรฐานทางทหารสากลตลอดจนยกระดับด้านการวิจัยและพัฒนา การออกแบบ การทดสอบ การทดลอง และการผลิต เพื่อให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศใช้เป็นมาตรฐานการผลิตและพัฒนาสู่การจำหน่ายในอนาคต

๕.๒.๔ สนับสนุนการจัดหาเครื่องมือ ขึ้นส่วน พัสตุ อะไหล่ และยุทธโปกรณ์ที่ผ่านมาตรฐานทางทหารเทียบเคียงมาตรฐานสากลจากบริษัทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย

กลยุทธ์ที่ ๕.๓ ส่งเสริมอุตสาหกรรมการบินเพื่อการพัฒนาประเทศ วัตถุประสงค์

⊕ เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมการบินภายในประเทศ

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ⊕ กรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศ
- ⊕ สายวิทยาการด้านการส่งกำลังบำรุง

แนวทางการพัฒนา

๕.๓.๑ พัฒนาสนามบินในความรับผิดชอบดูแลของกองทัพอากาศในด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อยกระดับด้านความปลอดภัยและการรักษามาตรฐานด้านการคมนาคมทางอากาศ

๕.๓.๒ ส่งเสริมอุตสาหกรรมการบินในประเทศโดยมุ่งเน้นการซ่อมบำรุงอากาศยาน (Maintenance Repair and Overhaul : MRO) เช่น งานซ่อมลำตัว งานซ่อมขึ้นส่วน และงานซ่อมเครื่องยนต์ เป็นต้น รวมทั้งริเริ่มสายการผลิตอากาศยาน (Aircraft Assembly Line) ภายในประเทศ

๕.๓.๔ สนับสนุนการจัดหาเครื่องมือ ขึ้นส่วน พัสตุ และอะไหล่ของอากาศยานและอากาศยานไร้คนขับ ที่ผ่านมาตรฐานทางทหารเทียบเคียงมาตรฐานสากล จากบริษัทอุตสาหกรรมการบินในประเทศ

กลยุทธ์ที่ ๕.๔ ส่งเสริมอุตสาหกรรมการพัฒนาคนและการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศ ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ⊕ กรมกำลังพลทหารอากาศ
- ⊕ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ
- ⊕ โรงเรียนนายเรืออากาศนวมินทกษัตริยาธิราช

วัตถุประสงค์

- ⊕ เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมการพัฒนาคนและการศึกษา

แนวทางการพัฒนา

๕.๔.๑ พัฒนาการศึกษากองทัพอากาศ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีความเกี่ยวเนื่องกับภารกิจของกองทัพอากาศ เช่น อุตสาหกรรมการบิน และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เป็นต้น โดยจัดให้มีแผนพัฒนาทั้งระดับผู้ปฏิบัติและผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนส่งเสริมการแสวงหาความรู้จากหน่วยงานต่างประเทศที่มากับโครงการหรือความร่วมมือกับกองทัพอากาศ

๕.๔.๒ ปรับปรุงหลักสูตรสถาบันหลักและหน่วยสายวิทยาการของกองทัพอากาศ โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัยในประเทศ เพื่อพัฒนาบุคลากรและองค์ความรู้ของกลุ่มอุตสาหกรรมป้องกันประเทศตามความต้องการของกองทัพอากาศ

๕.๔.๓ ส่งเสริมความร่วมมือให้บุคลากรและผู้เชี่ยวชาญของส่วนการศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนและการจัดหายุทธโศปกรณ์เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพอากาศ

บทที่ ๖ การนำยุทธศาสตร์กองทัพอากาศไปสู่การปฏิบัติ

ปัจจุบันมีกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกลไก หลักการ และแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อใช้ในการกำหนดทิศทางและแนวทางการบริหารงานของส่วนราชการให้มีประสิทธิภาพ และสามารถติดตามประเมินผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

✦ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้กำหนดแนวทางการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศ ผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSOCR)

✦ สำนักงบประมาณ (สงป.) ได้กำหนดหลักการ และแนวทางในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ รวมทั้งการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานจากการใช้ง่ายงบประมาณ (Performance Assessment Rating Tool : PART)

✦ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) กำหนดหลักการ และแนวทางการติดตามและประเมินผลตามแผนปฏิบัติราชการของแต่ละส่วนราชการตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อพิจารณารับเงินรางวัลจากรัฐบาล รวมทั้งการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating)

กองทัพอากาศจำเป็นต้องกำหนดทิศทางการพัฒนาเชิงยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานและการจัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องตามระบบการบริหารราชการโดยมุ่งเน้นการบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Management) ตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี รวมทั้งต้องเข้าใจกลไก หลักการ และแนวทางการปฏิบัติต่าง ๆ ของ สศช., สงป. และ ก.พ.ร. เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ แผนแม่บทการพัฒนาขีดความสามารถการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางของกองทัพอากาศ (RTAF NCO Master Plan) และแผนแม่บทกองทัพอากาศ (RTAF Master Plan) และแผนปฏิบัติราชการของกองทัพอากาศ เพื่อนำไปสู่กลไกการปฏิบัติได้อย่างเป็นระบบ

๖.๑ บริบทการบริหารราชการของกองทัพอากาศ

บริบทการบริหารราชการของกองทัพอากาศ (รูปที่ ๖ - ๑) ตามแนวทางการพัฒนาระบบราชการ มีมิติสำคัญ ๒ มิติ ได้แก่ (๑) มิติของโครงสร้างและนโยบายในระดับต่าง ๆ และ (๒) มิติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

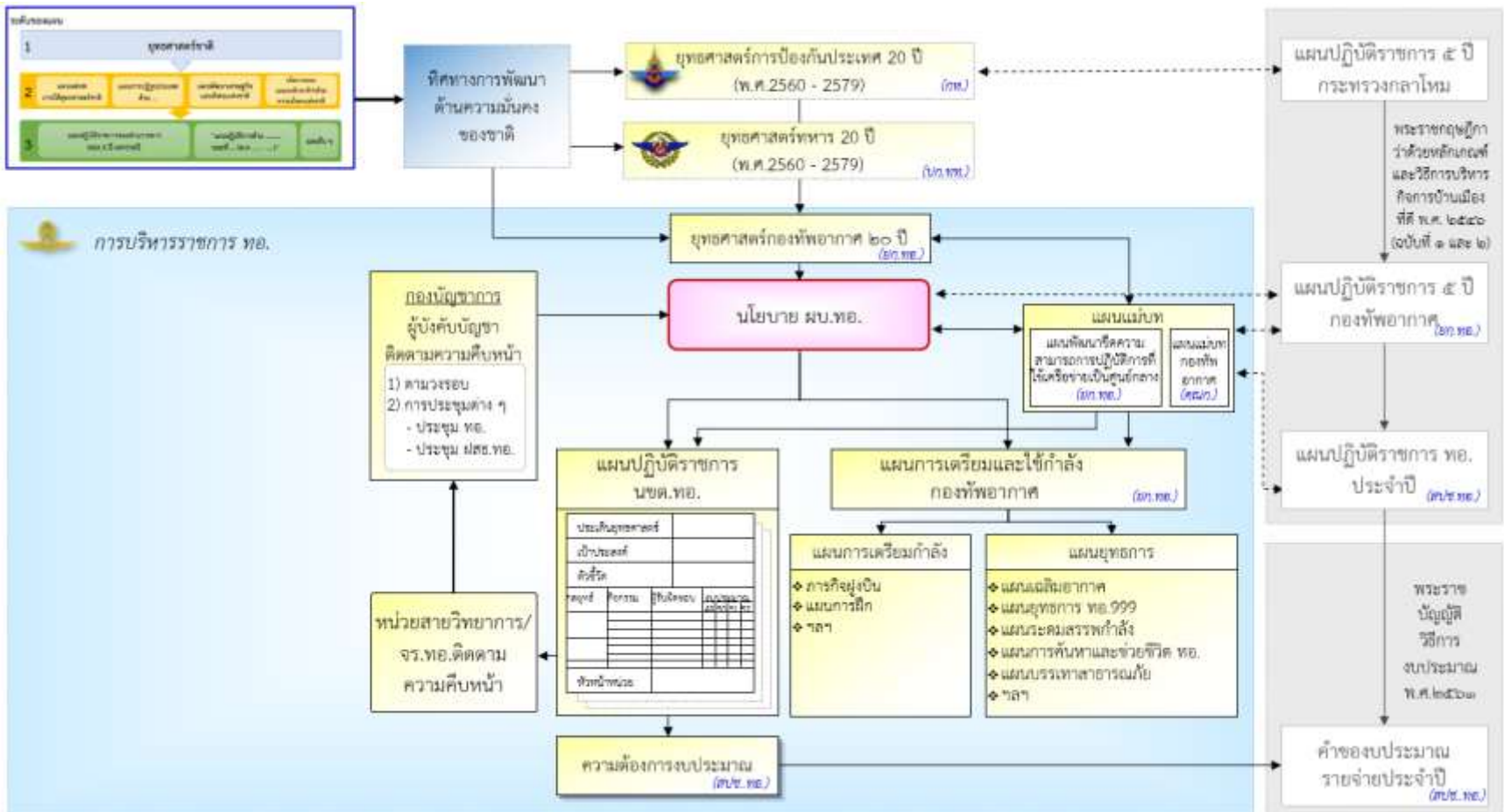
มิติที่หนึ่ง พิจารณาโครงสร้างการบริหารราชการระดับรัฐบาล ระดับกระทรวงกลาโหม ระดับกองทัพอากาศ และระดับหน่วยงานภายในกองทัพอากาศ มีความเชื่อมโยงจากการพัฒนา ด้านความมั่นคงของชาติ และการพัฒนาศักยภาพทางทหาร ไปสู่ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ

ตามลำดับ โดยยุทธศาสตร์กองทัพอากาศเป็นแผนระยะยาว ๒๐ ปี กำหนดเป้าหมายและทิศทางหลักในการพัฒนาเพื่อนำไปจัดทำแผนระยะสั้น ๕ ปี ได้แก่ แผนแม่บทการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติการกิจที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางของกองทัพอากาศ (RTAF NCO Master Plan) และแผนแม่บทกองทัพอากาศ (RTAF Master Plan) ซึ่งเป็นทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจนในระยะสั้น อันจะทำให้กองทัพอากาศสามารถบรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ได้อย่างเป็นระบบ

มิติที่สอง คำนึงถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๔๖ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๒ รวมทั้งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑ ซึ่งส่งผลต่อระบบการวางแผน และงบประมาณทุกส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ๕ ปี ให้สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยในแต่ละปีทุกส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการและค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปี รวมทั้งมีระบบติดตามและประเมินผลจาก ๓ หน่วยงาน เพื่อให้มั่นใจว่าทุกส่วนราชการสามารถใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่าในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการที่กำหนด ได้แก่ การประเมินผลเพื่อรับเงินรางวัลจากรัฐบาล (Bonus) โดย ก.พ.ร. การประเมินผลความคุ้มค่าของการใช้จ่ายงบประมาณตามระบบงบประมาณ (PART) โดย สง.ป. และการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติการกิจ (Value for Money) โดย สศช.

มิติทั้งสองมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งยุทธศาสตร์กองทัพอากาศจะเป็นทิศทางหลักของกองทัพอากาศในระยะยาวเพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายผู้บัญชาการทหารอากาศ การจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติการกิจที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางของกองทัพอากาศ และแผนแม่บทกองทัพอากาศในระยะสั้นกองทัพอากาศดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ๕ ปี ให้สอดคล้องตามนโยบายผู้บัญชาการทหารอากาศ แผนแม่บทการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติการกิจที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางของกองทัพอากาศ และแผนแม่บทกองทัพอากาศ

ทั้งนี้ (๑) การกำหนดนโยบายผู้บัญชาการทหารอากาศจะกำหนดสาระสำคัญของทิศทางการพัฒนาในแต่ละปีงบประมาณ (๒) การจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติการกิจที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางของกองทัพอากาศ (RTAF NCO Master Plan) และแผนแม่บทกองทัพอากาศ (RTAF Master Plan) ต้องคำนึงถึงความเชื่อมโยงเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Alignment) กับยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ และมีการบูรณาการระหว่างแผนแม่บทต่าง ๆ และ (๓) การติดตามและประเมินผลต้องมีฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อติดตามความก้าวหน้าการพัฒนาตามยุทธศาสตร์อย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งต้องบูรณาการระบบการประเมินผลอื่น ๆ เพื่อลดภาระการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

รูปที่ ๖ - ๑ บริบทการบริหารราชการของกองทัพอากาศ

ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ.๒๕๖๓ เป็นทิศทางหลักสำคัญในระยะยาว ซึ่งใช้ในการกำหนดนโยบาย การจัดทำแผน และการติดตาม ประเมินผล ทั้งนี้ เพื่อให้มั่นใจว่ากองทัพอากาศสามารถขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย และวิสัยทัศน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยจำเป็นต้องคำนึงถึงความเชื่อมโยงต่าง ๆ (รูปที่ ๖ - ๑) ดังนี้

๑) การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์กองทัพอากาศไปสู่นโยบายผู้บัญชาการทหารอากาศ

๒) การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์กองทัพอากาศไปสู่การจัดทำแผนและความต้องการงบประมาณ

✦ แผนแม่บทการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่าย เป็นศูนย์กลางของกองทัพอากาศ (RTAF NCO Master Plan) แผนแม่บทกองทัพอากาศ (RTAF Master Plan) และโครงการสำคัญต่าง ๆ

✦ แผนปฏิบัติราชการ ๕ ปี และการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี กองทัพอากาศ

✦ แผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานภายในกองทัพอากาศ

✦ ค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกองทัพอากาศ

๓) การเชื่อมโยงการติดตามและประเมินผลในทุกระบบ

✦ การประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศ ผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR)

✦ การติดตามและประเมินผลเพื่อรับเงินรางวัลจากรัฐบาลโดยสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

✦ การวิเคราะห์ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานจากการใช้จ่าย งบประมาณ (PART) โดยสำนักงบประมาณ

✦ การติดตามประเมินผลอื่น ๆ ตามที่หน่วยกำหนด เช่น สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกระทรวงกลาโหม เป็นต้น

✦ การติดตามประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ

✦ การประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติการ (Value for Money)

๖.๒ การเชื่อมโยงกับระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๔๖ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑ กำหนดให้ ทุกส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี โดยในแต่ละปีต้องจัดทำแผนปฏิบัติ ราชการและค่าของงบประมาณประจำปี

๖.๒.๑ การเชื่อมโยงกับระบบงบประมาณ

เพื่อสร้างความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์กองทัพอากาศกับระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ สำหรับใช้ในการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีอย่างมีทิศทางและเป็นรูปธรรม กองทัพอากาศจึงได้เชื่อมโยงประเด็นยุทธศาสตร์ โครงสร้างผลผลิต และเป้าหมายการให้บริการ ตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ พิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

เป้าหมายการให้บริการ

- ⊕ สถาบันพระมหากษัตริย์ได้รับการพิทักษ์รักษาและเทิดทูนอย่างสมพระเกียรติ
- ⊕ ประชาชนมีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

กลุ่มเป้าหมาย

- ⊕ สถาบันพระมหากษัตริย์
- ⊕ ประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย

ผลผลิต

- ⊕ การถวายความปลอดภัย และถวายการปฏิบัติภารกิจตามพระราชประสงค์
- ⊕ การเทิดทูน การป้องกัน รวมทั้งการตอบโต้ และทำความเข้าใจ

มิให้มีการล่วงละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเสริมสร้างสมรรถนะและความพร้อมในการป้องกันประเทศ และรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ

เป้าหมายการให้บริการ

⊕ กองทัพอากาศมีสมรรถนะและความพร้อมในการป้องกันประเทศ และรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ

⊕ กองทัพอากาศสามารถผนึกกำลังร่วมกับเหล่าทัพอื่นและหน่วยงานด้านความมั่นคงในการป้องกันประเทศและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ

⊕ ประเทศไทยมีเกียรติภูมิ และความร่วมมือกับมิตรประเทศ ได้รับการยอมรับในระดับสากล รวมทั้งรักษาดุลยภาพระหว่างประเทศ

กลุ่มเป้าหมาย

⊕ ประชาชนในทุกภาคส่วน กองทัพไทย หน่วยงานด้านความมั่นคง และมิตรประเทศ

ผลผลิต

- ⊕ การเตรียมกำลังและใช้กำลังในการป้องกันประเทศและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติโดยกำลังกองทัพอากาศ
- ⊕ การผนึกกำลังร่วมกับเหล่าทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง
- ⊕ การดำเนินงานความร่วมมือด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศและการรักษาคุณภาพระหว่างประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การรักษาความมั่นคงของรัฐ

เป้าหมายการให้บริการ

- ⊕ ปัญหาความมั่นคงของประเทศได้รับการแก้ไข
- ⊕ จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความสงบสุขร่มเย็น

กลุ่มเป้าหมาย

- ⊕ ประชาชน/กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่เป้าหมาย และภัยคุกคามภายในพื้นที่เป้าหมาย

ผลผลิต

- ⊕ การสร้างความปรองดอง สมานฉันท์ของคนในชาติและฟื้นฟูประชาธิปไตย
- ⊕ การแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ⊕ การบูรณาการความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงของรัฐ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การช่วยเหลือประชาชนและบรรเทาสาธารณภัย

เป้าหมายการให้บริการ

- ⊕ ผลประโยชน์แห่งชาติได้รับการคุ้มครองอย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มเป้าหมาย

- ⊕ ประชาชน/กลุ่มเป้าหมายได้รับการช่วยเหลือประชาชนจากสาธารณภัยภัยพิบัติ และภาวะคับขัน

ผลผลิต

- ⊕ การปฏิบัติการกิจเพื่อช่วยเหลือประชาชนจากสาธารณภัย ภัยพิบัติ และภาวะคับขันโดยกองทัพอากาศ

- ⊕ การบูรณาการความร่วมมือเพื่อสนับสนุนหน่วยเกี่ยวข้องในการช่วยเหลือ

ประชาชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสนับสนุนการพัฒนาประเทศ

เป้าหมายการให้บริการ

- ⊕ กลุ่มเป้าหมาย/พื้นที่เป้าหมายได้รับการพัฒนาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของรัฐบาล

กลุ่มเป้าหมาย

- ⊕ บริษัทอุตสาหกรรมการป้องกันประเทศ และบริษัทอุตสาหกรรมการบิน
- ⊕ สถาบันการศึกษา
- ⊕ หน่วยงานวิจัยและพัฒนา

ผลผลิต

⊕ บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ/ภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ

⊕ ส่งเสริมอุตสาหกรรมการป้องกันประเทศ อุตสาหกรรมการบิน และอุตสาหกรรมการศึกษาและการพัฒนาคน เพื่อการพัฒนาประเทศ

ทั้งนี้ การกำหนดความเชื่อมโยงระหว่างประเด็นยุทธศาสตร์กับโครงสร้างผลผลิตและเป้าหมายการให้บริการตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์สามารถปรับเปลี่ยนตามแผนงบประมาณของยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณในแต่ละปีของรัฐบาล

๖.๒.๒ แผนปฏิบัติการราชการ ระยะ ๕ ปี ของกองทัพอากาศ

กรมยุทธการทหารอากาศเป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการจัดทำแผนปฏิบัติการราชการ ระยะ ๕ ปี ของกองทัพอากาศ เพื่อให้ปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยประสานหน่วยเกี่ยวข้องเพื่อจัดทำและดำเนินการขออนุมัติผู้บัญชาการทหารอากาศ รายละเอียดสำคัญ ดังนี้

๑) สอดคล้องกับเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาหลักตามยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ๒๐ ปี

๒) ผลผลิต โครงการ และแผนงานสำคัญ ต้องครอบคลุมและสอดคล้องกับการจัดทำของงบประมาณประจำปี โดยสำนักปลัดบัญชาทหารอากาศร่วมพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ

๓) ตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติการราชการ ระยะ ๕ ปี เป็นการถ่ายทอดตัวชี้วัดจากยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแผนปฏิบัติการราชการ ระยะ ๕ ปี ของกระทรวงกลาโหม และกองทัพไทย

๖.๒.๓ แผนปฏิบัติการประจำปีของกองทัพอากาศ

สำนักปลัดบัญชาทหารอากาศเป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ของกองทัพอากาศ เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณประจำปีของสำนักงบประมาณ มีรายละเอียดสำคัญ ดังนี้

๑) สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการราชการ ระยะ ๕ ปี ของกองทัพอากาศ

๒) กำหนดตัวชี้วัดด้านงบประมาณให้สอดคล้องกับการขอตั้งงบประมาณประจำปี เพื่อการป้องกันงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

๖.๓ การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์

การติดตามและประเมินผลเป็นเครื่องมือและกลไกสำคัญของกองทัพอากาศในการบริหารงานเพื่อให้กองทัพอากาศขับเคลื่อนสู่ “กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค (One of the Best Air Forces in ASEAN)” ได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ กองทัพอากาศกำหนดแนวทางการติดตามและประเมินผลแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ การประเมินการขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ การประเมินตามตัวชี้วัดเป้าหมายในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์และการประเมินกลยุทธ์และโครงการ

๖.๓.๑ การประเมินผลการขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ

การประเมินผลความสำเร็จของยุทธศาสตร์ในการบรรลุวิสัยทัศน์ จะเน้นการวัดผลวัดเฉพาะในส่วนของการเสริมสร้างขีดความสามารถของกองทัพอากาศในการปฏิบัติการใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง ประกอบด้วย ๖ กลยุทธ์หลัก ได้แก่

- ⊕ กลยุทธ์ที่ ๒.๑ เสริมสร้างขีดความสามารถการบัญชาการและควบคุม
- ⊕ กลยุทธ์ที่ ๒.๒ เสริมสร้างขีดความสามารถระบบตรวจจับ
- ⊕ กลยุทธ์ที่ ๒.๓ เสริมสร้างขีดความสามารถผู้ปฏิบัติ/หน่วยปฏิบัติ
- ⊕ กลยุทธ์ที่ ๒.๔ เสริมสร้างขีดความสามารถเครือข่าย
- ⊕ กลยุทธ์ที่ ๒.๕ เสริมสร้างขีดความสามารถการสนับสนุนและบริการ
- ⊕ กลยุทธ์ที่ ๒.๖ เสริมสร้างขีดความสามารถบุคลากรและพฤติกรรมกรปฏิบัติงาน

๖.๓.๒ การประเมินผลสัมฤทธิ์ของแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์

การประเมินการพัฒนาในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์จะดำเนินการประเมินตามตัวชี้วัดเป้าหมายที่กำหนดไว้แล้วในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ ดังแสดงในตาราง ๖ - ๑

การติดตามและประเมินผลจะดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาระบบราชการที่กองทัพอากาศดำเนินการ โดยมีสำนักงานพัฒนาระบบราชการกองทัพอากาศเป็นผู้รับผิดชอบหลัก หากสามารถดำเนินการได้สมควรพิจารณาเลือกตัวชี้วัดที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติราชการของกองทัพอากาศ เพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญแก่กองทัพอากาศ ได้แก่ ความก้าวหน้าในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ พิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	๑. ความสำเร็จของกองทัพอากาศในการจัดอากาศยานพระราชพาหนะ/ พระที่นั่ง และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติ พระราชกรณียกิจอย่างปลอดภัย ทั้งด้านการบินและการรักษา ความปลอดภัยในพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพอากาศ ๒. ระดับความสำเร็จของโครงการจิตอาสาพระราชทาน
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ เสริมสร้างสมรรถนะและความพร้อม ในการป้องกันประเทศและรักษาผลประโยชน์ แห่งชาติ	๑. ระดับความพร้อมของกองทัพอากาศในการป้องกันประเทศและรักษา ผลประโยชน์แห่งชาติ ๒. ระดับความสำเร็จในการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือ ด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ รักษาความมั่นคงของรัฐ	๑. ระดับความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาความมั่นคง ๒. ความสำเร็จในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัด ชายแดนภาคใต้
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ช่วยเหลือประชาชนและบรรเทาสาธารณภัย	๑. ระดับความสำเร็จในการช่วยเหลือประชาชนจากสาธารณภัย ภัยพิบัติ และสภาวะคับขัน
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ สนับสนุนการพัฒนาประเทศ	๑. ระดับความสำเร็จในการร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ/ภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ ๒. ระดับความสำเร็จในการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ ๓. ระดับความสำเร็จในการส่งเสริมอุตสาหกรรมการบินเพื่อสนับสนุน การพัฒนาประเทศ ๔. ระดับความสำเร็จในการริเริ่มการพัฒนาอุตสาหกรรมการพัฒนาคน และการศึกษาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ

ตาราง ๖ - ๑ ประเด็นยุทธศาสตร์และตัวชี้วัด

๖.๓.๓ การประเมินกลยุทธ์และโครงการ

๑) การประเมินผลความคุ้มค่าของการใช้จ่ายงบประมาณตามระบบ
งบประมาณ มีสำนักปลัดบัญชาทหารอากาศเป็นหน่วยรับผิดชอบหลัก ดำเนินการ
ตามแนวทางการพัฒนา ผลผลิต โครงการ และแผนงานสำคัญ โดยการกำหนดตัวชี้วัด
ด้านงบประมาณ สอดคล้องกับตัวชี้วัดเป้าหมายและตัวชี้วัดกลยุทธ์ที่กำหนด

๒) การรายงานผลการดำเนินโครงการที่กองทัพอากาศต้องดำเนินการ
ตามระบบ eMENSER มีหน่วยเจ้าของโครงการเป็นหน่วยรับผิดชอบในการรายงานข้อมูล
และมีสำนักพัฒนาระบบราชการกองทัพอากาศเป็นหน่วยกำกับดูแล โดยกำหนดรายละเอียด
ตัวชี้วัดสำหรับแต่ละโครงการ

*****